

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

weekend

Piątek
25 lipca 2025
nr 58 (LXXX)
cena: 22 Kč

WIADOMOŚCI
PO 10 MIESIĄCACH
MUZEUM WRÓCIŁO
STR. 2-3

NASZE SPRAWY
GIMNAZJUM TO
SZKOŁA WYMAGAJĄCA
STR. 4

REGION
TOŻSAMOŚĆ
W ROLI GŁÓWNEJ
STR. 8

Uspokajamy, będzie zielona szkoła

WYDARZENIE: We wrześniu ósmoklasiści polskich szkół podstawowych na Zaolziu wyjadą ponownie na zieloną szkołę nad Bałtyk. To bardzo dobra wiadomość, biorąc pod uwagę fakt, że jeszcze na przełomie maja i czerwca realizacja tego projektu organizowanego od kilkunastu lat przez Kongres Polaków w RC wisiła na włosku.

Beata Schönwald

Problemy zaczęły się w momencie, kiedy się okazało, że Kongres Polaków nie otrzyma dofinansowania na organizację tegorocznej zielonej szkoły nad Bałtykiem z czeskiego Ministerstwa Szkolnictwa. – W tej sytuacji realizacja tego projektu stanęła pod wielkim znakiem zapytania. To bowiem ogromne przedsięwzięcie nie tylko organizacyjne, ale przede wszystkim finansowe; wyjazd, który z biegiem lat zdobył wśród mieszkańców wielkie uznanie i którego z niecierpliwością wyczekują zarówno uczniowie, jak ich rodzice. Jego odwołanie traktowaliśmy jako ostateczność – przekonuje Monika Pląskowa, radna Kongresu Polaków w RC oraz członkini jej Komisji Szkolnej.

Rada Kongresu nie dała jednak za wygraną. Czas nagiął i trzeba było działać. – Podjęliśmy bardzo intensywne rozmowy i negocjacje z Instytutem Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Warszawie i dosłownie w ostatniej chwili za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego złożyliśmy wniosek na konkurs ogłoszony w czerwcu przez ten instytut. Co prawda czekamy jeszcze na jego formalne rozstrzygnięcie, które nastąpi pod koniec tego miesiąca, jednak już teraz wiemy, że pieniądze na zieloną szkołę zostaną nam przyznane. Nasi partnerzy z Polski, z którymi jesteśmy w stałym kontakcie, bardzo wysoko ocenili bowiem ten projekt – podkreśla Monika Pląskowa.

Gra toczy się o duże pieniądze. Kongres złożył bowiem wniosek o dofinansowanie w wys. 1000 zł do wyjazdu każdego ucznia.

• Uczestnicy ubiegłorocznej edycji w czasie zwiedzania Gdańska. Fot. BEATA SCHÖNWALD

– Zależało nam na tym, żeby nie obciążać nadmiernie budżetów rodziców. Bez tych środków wiele rodzin nie byłoby w stanie unieść tak dużych kosztów. Dlatego od początku wiedzieliśmy, że jeśli organizujemy zieloną szkołę, to tylko z dofinansowaniem – dodaje radna Kongresu Polaków. W rezultacie rodzice zapłacą 8 tys. koron.

Program będzie taki sam jak w roku ubiegłym. – Ponieważ jego formuła nam się sprawdziła, niczego nie zmienialiśmy – mówi Aneta Roszka z Kancelarii Kongresu Polaków. Uczniowie wyjadą więc na cztery wycieczki do Gdańska i na Westerplatte, do Szybarku i Gdy-

ni, do Łeby i Słowińskiego Parku Narodowego oraz na Hel. Prócz tego zwiedzą najbliższe okolice Jastrzębiej Góry oraz będą uczestniczyć w zajęciach terenowych, turniejach

sportowym i wiedzy o Polsce. Również długość pobytu w tym roku nie uległa zmianie. O dwa dni został on bowiem skrócony już rok temu i obecnie wynosi dziewięć dni. ▲

231

uczniów klas ósmych wraz z 34 opiekunami ma wyjechać na tegoroczną zieloną szkołę. W pierwszym turnusie, który potrwa od 7 do 17 września, wezmą udział dzieci z polskich szkół podstawowych w Czeskim Cieszynie, Hawierzowie-Błędowicach, Karwinie-Frysztacie, Lutyni Dolnej i Suchej Górnej. Drugi turnus odbędzie się w dniach 17-27 września z udziałem polskich podstawówek w Bystrzycy, Gnojniku, Jabłonkowie, Trzyńcu i Wędrzynie. Uczestnicy zostaną zakwaterowani w ośrodku wypoczynkowym VIS w Jastrzębiej Górze. Kierowniczkami turnusów będą Natalia Niemczyk i Aneta Mrózek.

REKLAMA

Wykorzystaj swój BENE-fit!

**kosmetyka
pedicure
manicure**

sport vitality

+420 736 626 848
www.sportvitality.cz

GŁ-609

Znajdź nas na Facebooku

Znajdź nas na YouTube

Znajdź nas na X-ie

W OBIEKTYWIE...

• Spacer Szersznikowski poświęcony postaci księdza Leopolda Jana Szersznika – duchownego, nauczyciela, założyciela biblioteki i muzeum oraz twórcy niezachowanego dziś ogrodu botanicznego przyciągnął sporo zainteresowanych historią regionu. Wydarzenie rozpoczęło się w Muzeum Śląska Cieszyńskiego i trwało niemal trzy i pół godziny. Spacer poprowadził Jan Paweł Borowski, historyk z Muzeum Śląska Cieszyńskiego, który w swojej opowieści przybliżył działalność ks. Szersznika i jego zasługi, ze szczególnym uwzględnieniem pracy na rzecz młodzieży. W dalszej części uczestnicy odwiedzili Książnicę Cieszyńską, gdzie głos zabral jej dyrektor Krzysztof Szelong. Przedstawił on spuściznę duchownego przechowywaną w zbiorach instytucji.

Fot. Oxpil

(Ox.pl)

CYTAT NA DZIŚ

Krzysztof Cugowski

wokalista Budki Suflera o śmierci Ozzy'ego Osbourne'a

...

Coraz więcej ludzi odchodzi, którzy tworzyli muzykę rockową przełomu lat 60. i 70. Ozzy Osbourne to jeden z filarów muzyki rockowej, takiej ciężkiej. Był nie tylko wokalistą, ale również postacią. On był synonimem hard rocka

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

Wejdź do STREFY PREMIUM

DZIŚ...

25

lipca 2025

Imieniny obchodzą: Jakub, Krzysztof
Wschód słońca: 4.45
Zachód słońca: 20.39
Do końca roku: 159 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Bezpiecznego Kierowcy
Przysłówie: „Gdy słońce świeci na Jakuba, to będzie zima długa”

JUTRO...

26

lipca 2025

Imieniny obchodzą: Anna, Grażyna, Hanna, Mirosława
Wschód słońca: 4.46
Zachód słońca: 20.38
Do końca roku: 158 dni
(Nie)typowe święta: Międzynarodowy Dzień Ochrony Ekosystemu i Lasów Namorzynowych
Przysłówie: „Od świętej Anki zimne noce i poranki”

POJUTRZE...

27

lipca 2025

Imieniny obchodzą: Julia, Natalia
Wschód słońca: 4.48
Zachód słońca: 20.36
Do końca roku: 157 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Samotnych, Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych
Przysłówie: „Gdy w lipcu słońce dopieka, burza niedaleka”

POGODA

piątek

dzień: 18 do 22°C
noc: 13 do 11°C
wiatr: 1-2 m/s

sobota

dzień: 22 do 24°C
noc: 15 do 13°C
wiatr: 1-3 m/s

niedziela

dzień: 24 do 26°C
noc: 18 do 16°C
wiatr: 1-2 m/s

Po 10 miesiącach muzeum wróciło

Po ubiegłorocznej wrześniowej powodzi musiało zostać zamknięte. W tym tygodniu gości w swoich progach ponownie zwiedzających. Mowa o Muzeum Miejskim w Boguminie, którego eksponaty na szczęście udało się uratować przed niszczycielską siłą żywiołu.

Muzeum Miejskie w Boguminie zostało po raz pierwszy otwarte w lipcu 2016 roku. Po wymuszonej przez ubiegłoroczną powódź przerwie czynne jest ponownie codziennie – od poniedziałku do piątku w godz. 10.00-12.00 i 17.00-20.00 oraz w weekendy w godz. 10.00-20.00.

• Po 10 miesiącach ekspozycja Muzeum Miejskiego w Boguminie wróciła na swoje miejsce. Fot. Materiały prasowe UM w Boguminie

Beata Schönwald

Muzeum Miejskie jest usytuowane w suterenie Domu „Pod zielonym dębem” na rynku w Starym Boguminie. To, że wszystkie jego skarby mogły po dziesięciu miesiącach wrócić na swoje miejsce, zawdzięcza determinacji pracowników Muzeum Těšínska w Czeskim Cieszynie, z którego zbiorów zostały wypożyczone.

Kierowani troską o ich przetrwanie już kilka dni przed zapowiadanymi obfitymi opadami przewieźli je w bezpieczne miejsce. Wkrótce okazało się, że nie była to akcja przeprowadzona na wy-

rost. Opustoszałą przestrzeń ekspozycji muzealnej zalała woda.

Mogło się wydawać, że 10-cen-tymetrowy poziom wody to nic strasznego. Jednak w przypadku

sali muzealnej, gdzie wystawiane eksponaty wymagają specjalnego traktowania, to poważny defekt, którego usunięcie wymagało odpo-wiedniego czasu.

Neptun uszkodzony

Drewniana rzeźba Neptuna, jaka na brzegu Jarwińskiego Morza pod koniec czerwca została zamontowana przez miejską spółkę, została uszkodzona przez turystę, który chciał w nietypowy sposób zrobić sobie selfie. W efekcie złamał dolną część trzonka trójzębu, jaki w ręku trzyma Neptun. Całe zdarzenie zostało zarejestrowane przez kamerę monitoringu. Autor rzeźby mierzącej 3,4 metra i

ważącej 1,2 tony Karel Buchta zapowiedział, że wraz ze spawaczem Jaromírem Tomanem, który wykonał metalową głowicę trójzębu, zajmą się naprawą uszkodzonych elementów i zamocowaniem ich w taki sposób, żeby były bardziej wytrzymałe. W najbliższych dniach postać Neptuna będzie zatem pozabawiona trójzębu. Do turystów pozostaje apelować, żeby wykonując sobie zdjęcia nie wspinali się na rzeźbę.

(klm)

KRESKĄ MALOWANE

Rys. JAKUB MRÓZEK

– Najpierw musieliśmy to miejsce porządnie osuszyć, co zajęło nam kilka miesięcy. Potem przyszła kolej na wymianę drzwi wewnętrznych, odnowę drewnianych podstaw oraz naprawę i pomalowanie ścian – wymienia kierowniczka Wydziału Szkolnictwa, Kultury i Sportu bogumińskiego ratusza Pavla Skokanowa. Koszty popowodziowego remontu miasto oszacowało na ok. 115 tys. koron.

Przedmioty tworzące bogumińską ekspozycję przez prawie rok czekały w depozycie na powrót do witryn. W połowie bm. ponownie znalazły się w Domu „Pod zielonym dębem”, tworząc stałą wystawę pn. „Bogumin – spojrzenie w przeszłość miasta”. W jej skład wchodzi m.in. tzw. bogumiński skarb liczący 54 monety z lat 1660-1860. – Znalezione je przed blisko 20 laty w podstawie rzeźby św. Jana Nepomucena stojącej na rynku w Starym Boguminie. Z kolei dla dzieci atrakcyjne są dwa mamucie zęby pochodzące z koryta rzeki Odry czy szereg ciekawych eksponatów, które odkryto w czasie badań archeologicznych prowadzonych w okolicach rynku. Pozwalają one przyrzeczyć się codziennemu życiu naszych przodków – precyzuje historyk Muzeum Těšínska David Pindur.

Nadzieja dla Piasta?

Jest szansa, że kultowe kino Piast w Cieszynie nie zniknie jednak z mapy miasta. Po tym, jak w czerwcu dotychczasowy najemca poinformował o zamiarze rozwiązania umowy z gminą, władze miasta zaczęły szukać rozwiązania tej sytuacji. We wtorek w cieszyńskim ratuszu burmistrz Gabriela Staszkievicz spotkała się z dotychczasowym najemcą obiektu. W rozmowie uczestniczyli także dyrektor Cieszyńskiego Ośrodka Kultury Adam Cieślak oraz naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta Łukasz Kazimierzowicz. Tematem była obecna sytuacja obiektu, perspektywy dalszego funkcjonowania kina i możliwości

współpracy nowego operatora z obecnym najemcą. – Wszystkim zależy na dalszym funkcjonowaniu tego kultowego miejsca, z uwzględnieniem postulatów przez wielu mieszkańców elementów takich, jak dyskusyjny klub filmowy czy prezentacje filmowe – przyznała burmistrz Staszkievicz. Kino musi jednak przejść metamorfozę dotyczącą np. kwestii rezerwacji miejsc, możliwości płatności kartą czy ewentualnego funkcjonowania we wnętrzach obiektu kawiarni filmowej. W tej sprawie wszyscy chcą współpracować. Kolejne spotkania zaplanowano na początek sierpnia. Filmy można będzie oglądać w Piaście do końca miesiąca. (klm)

Czemu nie było jarmarku?

Zaplanowane na 12-13 lipca Dni Miasta Jabłonkowa zostały odwołane ze względu na niesprzyjające prognozy pogody. Doroczny jarmark połączony z wręczaniem nagród miastu osobistościom roku się nie odbył. Część mieszkańców uważa, że był to niepotrzebny ruch. W środę na stronie internetowej miasta zostało opublikowane stanowisko burmistrza Jiřego Hamroziego, w którym uzasadnia tę decyzję oraz podaje termin przekazania dorocznych nagród – 13 września na Jabkowym Dniu. – W czwartek 10 bm. modele meteorologiczne zapowiadały na sobotę intensywne opady, a na niedzielę po

południu burze. Co prawda w sobotę pogoda była lepsza, niż oczekiwano, w niedzielę późnym popołudniem, kiedy miał odbyć się główny punkt programu, przyszła burza – wyjaśnia Hamrozi, zaznaczając, że miasto jako organizator imprezy ponosi odpowiedzialność za jej przebieg. – Decyzję tę podejmowaliśmy z ciężkim sercem, ale w dobrej wierze. Nienarażanie zdrowia mieszkańców, gości, występujących artystów oraz obsługi stoisk uważamy za jedyną możliwą drogę – dodaje. Obecnie miasto rozważa opcję przeniesienia w przyszłości Dni Miasta z parku A. Szpyrcza do Łasku Miejskiego. (sch)

W SKRÓCIE...

Uratował człowieka i zniknął

Prezydent Hawierzowa Ondřej Baránek szuka czterdziestolatka, który uratował życie obcemu mężczyźnie. Do zdarzenia doszło w poniedziałek o godz. 8.40 na podwórzu przy ul. Vardasa w Hawierzowie-Mieście. Mężczyzna wykonujący roboty publiczne podczas usuwania chwałostów z chodnika nagle stracił przytomność. Przypadkowy przechodzień natychmiast zaczął udzielać mu pierwszej pomocy. Wykonywał masaż serca aż do momentu przybycia karetki pogotowia. Poszkodowanego odwieziono do hawierzowskiego szpitala. Ratownicy stwierdzili, że szybka i intensywna pomoc przechodnia miała kluczowe znaczenie w uratowaniu mu życia. Mężczyźni, który pospieszył na pomoc, szuka obecnie prezydent Hawierzowa, aby mu osobiście podziękować. Władze miasta proszą, by się zgłosił się do magistratu, może także wysłać e-maila. (dc)

...

Obronne zakupy

Czeskie ministerstwo obrony podpisało we wtorek umowę ze szwedzką firmą SAAB Dynamics AB na zakup 24 kołowych pojazdów opancerzonych MARS. Resort poinformował, że będą wyposażone w zintegrowany system obrony przeciwlotniczej RBS 70 NG. Systemy raketowe bardzo krótkiego zasięgu RBS 70 NG będą instalowane na szwedzkich pojazdach wraz z wieżą czeskiej firmy SVOS i będą wykorzystywane przez 25. pułk rakiet przeciwlotniczych stacjonujący w Strakonicach na południowym zachodzie kraju. Dostawy są planowane na lata 2028-2030, a wartość zamówienia, bez VAT, to 4,2 mld czeskich koron, czyli ponad 725 mln złotych. Oprócz 24 pojazdów MARS umowa obejmuje również zakup ośmiu dodatkowych samodzielnych przenośnych zestawów rakiet przeciwlotniczych RBS 70 NG. Dostawa obejmuje również 80 rakiet RBS 70, wyposażenie, części zamienne, sprzęt do konserwacji i napraw oraz szkolenie personelu. (PAP)

...

Polsko-czeska komisja w sprawie Turowa

Podczas posiedzenia polsko-czeskiej komisji nadzorującej realizację porozumienia dotyczącego kopalni „Turów”, które odbyło się w Hrádku nad Nisou, strona polska zobowiązała się do podjęcia kolejnych środków, które pomogą zmniejszyć dobiegający z odkrywką hałas – poinformował w środę przedstawiciel Czech w komisji Michal Pastvinsky. Pomiar prowadzone po czeskiej stronie wykazały, że hałas z kopalni od 2021 r. do ostatnich pomiarów w maju br. w 22 przypadkach przekraczał nocny limit 40 dB, jaki zaleca Światowa Organizacja Zdrowia. Pomiar są regularnie prowadzone po czeskiej stronie w miejscowościach Vavřovice i Uhelná, położonych najbliższej kopalni. Michal Pastvinsky tłumaczył dziennikarzom, że w Polsce obowiązują wyższe limity – 45 dB, a w przeszłości strona polska kwestionowała także metodologię pomiarów. – Obecnie ich strona uznaje wyniki i przygotowuje środki zaradcze – powiedział. Według czeskiego pełnomocnika strona polska spełnia pozostałe elementy umowy. Powstała m.in. specjalna podziemna bariera, która zapobiega odpływowi wód gruntowych z sąsiadujących z kopalnią odkrywkową miejscowości. Ich mieszkańców przed hałasem i pyłem z kopalni ma chronić obsadzony zielenią wał. Sama konstrukcja zienna już powstała, ale na jej zadziwienie potrzeba kilku lat. W ramach umowy podpisanej przez premierów obu krajów strona polska wypłaciła Czechom odszkodowanie w wysokości 45 mln euro, z czego 35 mln euro trafiło na konto samorządu regionu libereckiego za przeznaczeniem dla Funduszu „Turów”. Łączna wartość inwestycji po stronie polskiej przekroczyła 14 mln zł. (PAP)

MARIA JARNOT, DYREKTOR POLSKIEGO GIMNAZJUM, ODPOWIADA NA LISTY OTWARTE »GŁOSU« I MACIERZY SZKOLNEJ

Gimnazjum to szkoła wymagająca

Jako dyrektor Polskiego Gimnazjum i zarazem absolwentka tej szkoły, bardzo zależy mi na utrzymaniu polskości na Zaolziu. Jednocześnie mam obowiązek dbać o jakość nauczania w naszej placówce. Decyzja o zmniejszeniu liczby uczniów była więc trudna. Na Radzie Pedagogicznej dnia 24 czerwca 2024 przebiegła dyskusja, czy w następnych latach obniżyć liczbę przyjętych uczniów do klas pierwszych. Wówczas grono pedagogiczne było za obniżeniem tej liczby, z tym, że ostateczna decyzja zapadnie w roku 2025. Nauczyciele mieli więc czas, aby tę sprawę przemyśleć i przedyskutować.

...

Uważnie przeczytałam reakcje czytelników „Głosu” i „Zwrotu” i chciałabym odnieść się do kilku poruszonych kwestii. Jeśli chodzi o strój ludowy, rozmowa na ten temat dotyczyła uroczystego wręczenia świadectw maturalnych, a nie samych egzaminów. Wyraziłam jedynie swoją opinię, nie używając przy tym słów „zakaz” ani „zakazuje”. Ostatecznie kilkoro uczniów zdecydowało się wystąpić w strojach ludowych i nie mam do tego żadnych zastrzeżeń.

...

Zaskoczył mnie zarzut dotyczący nazw „wstążkówka”, „pasówka” i „studniówka”. Przeanalizowałam znaczenie pojęć takich, jak „studniówka”, „pasowanie na maturzystów”, „bal maturalny” czy „komers”. Ich definicje i użycie zmieniały się przez ostatnie 200 lat, zależnie od regionu. Termin „wstążkówka”/„pasówka” został stworzony przez samych uczniów naszej szkoły jako polski odpowiednik czeskiego „stužkovací večerek”. Nauczyciele są zapraszani na to wydarzenie, które jest organizowane przez uczniów, a nie dyrekcję szkoły, właśnie pod takimi nazwami. Osobiście najczęściej używam określenia „pasowanie” lub „pasówka”. Jestem otwarta na dyskusję, czy powrócić do nazwy „studniówka”.

...

Jeśli chodzi o współpracę z Macierzą Szkolną, byłam obecna na wszystkich zebraniach, o których zostałam poinformowana. Na bieżąco jestem w kontakcie z przewodniczącą Macierzy i nigdy nie usłyszałam z jej ust krytyki związanej z brakiem komunikacji. Informacje o wydarzeniach szkolnych są publikowane na stronie internetowej szkoły, Facebooku i Instagramie. Ponadto pod koniec każdego półrocza za pośrednictwem platformy Komens rodzice i uczniowie otrzymują prezentację podsumowującą najważniejsze wydarzenia, osiągnięcia uczniów, realizowane projekty i wyjazdy. Uwagi

Nowe metody nauczania oraz współpraca między nauczycielami to kwestie regularnie omawiane na zebraniach. Po kontroli Czeskiej Inspekcji Szkolnej dyrekcja podjęła działania zmierzające do wdrażania atrakcyjniejszych metod dydaktycznych oraz do zacieśnienia współpracy między nauczycielami przedmiotów pokrewnych

dotyczące konkretnych kwestii – np. repertuaru Sceny Polskiej czy kursu nariarskiego – są rozwiązywane na bieżąco. Przy organizacji wydarzeń takich, jak Zjazd Absolwentów, Bal Gimnazjum czy komers, szkoła zawsze wspiera rodziców radą i pomocą. Temat współpracy z Macierzą zostanie poruszony na najbliższym spotkaniu dyrekcji z Zarządem Macierzy.

...

Część uczniów twierdzi, że dyrektor szkoły nie dba wystarczająco o krzewienie polskości. Szkoda, że temat ten nie został poruszony przez Parlament Uczniowski, Macierz Szkolną, rodziców podczas zebrań klasowych, podczas lekcji wychowawczych ani bezpośrednio w rozmowie ze mną – zwłaszcza że w innych sprawach uczniowie nie mają oporów, by przyjść do dyrektora.

...

W sprawie wywieszania polskiej flagi z okazji polskich świąt państwowych, po zapytaniu uczniów udostępniłam im opinię prawną z województwa morawsko-śląskiego, z której wynika, że wywieszenie flagi obcego państwa jest akceptowane w przedstawicielstwach dyplomatycznych poszczególnych państw, jednak w przypadku instytucji publicznych, takich jak szkoła założona przez województwo morawsko-śląskie i wpisana do rejestru szkół w Republice Czeskiej, nie jest to wskazane, ponieważ nie jest to instytucja Rzeczypospolitej Polskiej; w przypadku wizyty zagranicznej

...

zostałaby również wywieszona flaga Republiki Czeskiej. Zaznajomiłam się z ustawą nr 352/2001 Sb., z której wynika, że szkoła (§ 2 ust. 1 lit. r) może wywiesić czeską flagę przy spełnieniu warunków opisanych w § 7 ust. 1 z okazji świąt państwowych RC oraz przy okazjach o ogólnopństwowym znaczeniu, w szczególności w dniu żałoby lub w dniu żałoby narodowej ogłoszonej przez rząd. W tym paragrafie nie są wymienione święta państwowe Polski. W budynku szkolnym polska znajduje się w moim gabinecie, na korytarzu, a także w klasie, podczas ustnych egzaminów maturalnych.

W tym roku Dzień Flagi RP i Dzień Polonii i Polaków za Granicą uczciliśmy wspólnym śpiewaniem hymnu w sali gimnastycznej. Z okazji Święta Niepodległości RP oraz Święta Konstytucji 3 Maja uczniowie uczestniczą w projekcjach polskich filmów. W celu wzmocnienia poczucia tożsamości narodowej i więzi z Polską organizowane są wyjazdy do Polski, realizujemy projekty partnerskie ze szkołami w Polsce, uczniowie klas czwartych biorą udział w „Wędrowaniach Polonistycznych” z licealnymi z Chorzowa, uczestniczymy w Złotach Szkół im. Juliusza Słowackiego, a klasy pierwsze wyjeżdżają na Obroki, poznając historię Polskiego Gimnazjum Realnego, uczestniczą też w prelekcji o Zaolziu. W tym roku odbyła się także druga edycja „Dnia po naszymu”. Z reakcji uczniów wynika, że inicjatywy te są niewystarczające. Kwestia polskości zostanie zatem omówiona z Parlamentem Uczniowskim i gronem pedagogicznym – postaram się położyć na ten temat jeszcze większy nacisk.

• Maria Jarnot w czasie jednej ze szkolnych uroczystości. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

...

Nowe metody nauczania oraz współpraca między nauczycielami to kwestie regularnie omawiane na zebraniach. Po kontroli Czeskiej Inspekcji Szkolnej dyrekcja podjęła działania zmierzające do wdrażania atrakcyjniejszych metod dydaktycznych oraz do zacieśnienia współpracy między nauczycielami przedmiotów pokrewnych. Nauczyciele są świadomi, że nie można uczyć tak jak 30 lat temu – intensywnie się dokształcają, co znajduje odzwierciedlenie w sprawozdaniach z działalności szkoły (výroční zpráva), dostępnych na stronie internetowej w zakładce „Szkoła”. Nie zgadzam się zatem z uczyszczącymi opiniami Macierzy pod adresem nauczycieli.

...

Wróćmy jednak do sedna sprawy – czyli do zmniejszenia liczby przyjętych uczniów do Gimnazjum. Ze sprawozdań z działalności szkoły można się dowiedzieć, ilu uczniów uczyszczowało do szkoły w danym roku, jaka była średnia liczba uczniów w klasie, ilu kandydatów zgłosiło się do klasy I oraz ilu złożyło kartę zapisu (zápisový lístek), który w ostatnich dwóch latach został zniesiony ze względu na nowy system rekrutacji. Znajdują się tam również dane dotyczące liczby maturzystów i ich wyników egzaminacyjnych. Na podstawie analizy tych danych z lat 2010/2011-2024/2025, a także wyników procesu kształcenia – postaram się opowiedzieć o tym na konsultacjach z gronem pedago-

gicznym – decyzję o zmniejszeniu liczby uczniów. Liczba ta odpowiada faktycznej liczbie przyjęć w ostatnich 15 latach i pozwoli nie przyjmować kandydatów z bardzo słabymi wynikami egzaminów wstępnych, w przypadku których istnieje duże ryzyko niepowodzeń w nauce i na maturze.

Większość uczniów uczy się rzetelnie. Mam nadzieję, że wiedzą, iż celem nauki w Gimnazjum nie jest jedynie matura, lecz przede wszystkim przygotowanie do studiów wyższych. Są jednak i tacy, którzy trafili do szkoły pod presją rodziny lub za rówieśnikami, nie zdając sobie sprawy, że Gimnazjum to szkoła wymagająca. Nie zawsze są odpowiednio zmotywowani, a mniej zdolni – mimo dużych wysiłków – często nie osiągają sukcesu. Nauczyciele, zamiast koncentrować się na rozwijaniu potencjału uczniów zdolnych, dużą część energii poświęcają tym, którym trzeba pomóc, by w ogóle ukończyli szkołę i zdali maturę. Organizowane są dla nich zajęcia wyrównawcze z języka angielskiego, czeskiego, a przed maturą także z matematyki i – w razie potrzeby – z innych przedmiotów. Nauczyciele również proponują uczniom indywidualne konsultacje.

I to właśnie dzięki ogromnemu zaangażowaniu nauczycieli większość uczniów zdaje maturę i podejmuje studia. Czy są to studia wymarzone i zakończone sukcesem? To już inna historia.

Maria Jarnot, dyrektor Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie

Piętnaste półkolonie z tradycją

„Lato z tradycją” w Trzanowicach należy do najdłuższych organizowanych regularnie polskich półkolonii na Zaolziu. W ubiegłym tygodniu odbyła się piętnasta edycja imprezy. Dzieci ćwiczyły program na dożynki, poznawały cieszyńskie legendy, bawiły się i rywalizowały.

• Dzieci napelniają kubki glebą, aby zasiać w nich szczypiorek lub rzęzucho.

Danuta Chlup

W tym roku w naszym programie dożynekowym pojawił się temat związany z werbowaniem chłopców na wojnę. Wiąże się z nim pierwsza z legend, z którą zapoznaliśmy dzieci – o cieszyńskim Kłórnym. Kwiatek ten pojawił się na naszym terenie ze szwedzkim żołnierzem – zdradziła Weronika Kićmer, jedna z dwóch głównych organizatorek „Lata z tradycją”. Drugą była jej matka, Dorota Uherek, inicjatorka pierwszych edycji. Program dożynekowy przygotowuje w tym roku Markéta Rylkowa.

Dzieci każdego dnia poznawały inną cieszyńską legendę. O Złotogłowcu, Czarnej Księżnej, trzanowickim utopcu... Do legend doszły także gry i zabawy. Dzieci każdego dnia poznawały inną cieszyńską legendę. O Złotogłowcu, Czarnej Księżnej, trzanowickim utopcu... Do legend doszły także gry i zabawy.

– Na dzisiejsze popołudnie przygotowałam z koleżanką grę na temat korytarzy podziemnych w Goduli. Dzieci będą musiały pokonywać różne przeszkody i wykonywać zadania, na przykład przejść przez sznurek, pod którym będzie dziura na niby – uchyliła

• Przedpołudniowe zajęcia plastyczne. Zdjęcia: DANUTA CHLUP

– Dajemy do kubka glebę, ponieważ cieszyńnianka wyrosła na grobie żołnierza, który umarł. Tak było w legendzie o Hance i szwedzkim żołnierzu – wyjaśniały uczestniczki Magda i Agata. Od paru lat działa w Trzanowicach dziecięce kółko taneczne. Jego członkowie stanowili większość uczestników „Lata z tra-

– Dajemy do kubka glebę, ponieważ cieszyńnianka wyrosła na grobie żołnierza, który umarł. Tak było w legendzie o Hance i szwedzkim żołnierzu – wyjaśniały uczestniczki Magda i Agata. Od paru lat działa w Trzanowicach dziecięce kółko taneczne. Jego członkowie stanowili większość uczestników „Lata z tra-

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

GŁOSIK I LUDMIŁKA

Trzydziestka nie jest taka straszna...

Rys. WŁADYSŁAW OWICZARZY

Nie myślcie sobie, że skrzaty są staroświeckie i mają domek wyposażony w sprzęty z czasów, kiedy Maria Konopnicka pisała o krasnoludkach i sierotce Marysi (czyli sprzed 130 lat). Głosik i Ludmiłka posiadają chociażby domową stację pogody. Dane z elektronicznego termometru powieszonego na zewnątrz mogą odczytać na wyświetlaczu w pokoju. Ale posłuchajcie, co pewnego dnia się wydarzyło...

Był środek lata. Od kilku dni panowały upały sięgające 30 stopni Celsjusza. Skrzaty spędzały dni w cieniu w ogrodzie, a na spacerach wychodziły wczesnym rankiem lub późnym wieczorem. Pewnego dnia Głosik obudził się o siódmej i zerknął na wyświetlacz stacji meteorologicznej. Przetrzął oczy i spojrzał jeszcze raz.

– Chyba mnie wzrok myli – mruknął do siebie i pobiegł do łazienki porządnie umyć oczy. Wrócił, sprawdził temperaturę po raz trzeci i złapał się za głowę.

– Ludmiłko! – zawołał dramatycznym tonem. – Ludmiłko,

obudź się! Chyba gwałtownie nadeszło globalne ocieplenie. Na dworze jest 77 stopni!

Ludmiłka zwinęła się z łóżka, podobnie jak przed chwilą Głosik przetrzął oczy i poszła się przebrać, czy mówi on prawdę, czy stroi sobie z niej żarty. Przez chwilę z przerażeniem wpatrywała się w wyświetlacz, a potem nagle ją olśniło.

– Głosiku! – uderzyła się dłonią w czoło. – Jest 77 stopni, ale Fahrenheita. To inna skala, używana głównie w Stanach Zjednoczonych. Którś z nas musiało niechęć zmienić ustawienia. Zaraz to przełączę z powrotem na stopnie Celsjusza.

– Uf, ale mi ulżyło. – Głosik się uspokoił, gdy tylko się okazało, że termometr wskazuje 25 stopni Celsjusza. – Po południu na pewno będzie ze trzydziści, może nawet trzydzieści pięć, ale to nic strasznego w porównaniu do siedemdziesięciu siedmiu.

– Masz rację, trzydziestka nie jest taka straszna – roześmiała się Ludmiłka. (dc)

Z biblioteki na plac zabaw

• Wizualizacja nowego placu zabaw w Trzyciu. Fot. ARC

Najpierw po książki do biblioteki, a zaraz potem na plac zabaw? Przynajmniej, że to nie jest połączenie. W sąsiedztwie biblioteki w Trzyciu powstanie nowa strefa relaksu dla dzieci. Położona będzie w spokojnym miejscu, a zarazem blisko centrum miasta. Bezpośrednio przed biblioteką znajdzie się strefa piasku z przyrządami dla najmłodszych

– ogrodzona i zacieniona. W pobliżu kotłowni powstanie ścianka wspinaczkowa dla dzieci w wieku 8-15 lat. W centralnej części placu zabaw znajdą się wieża – piramida, huśtawki, karuzela, trampolina, zjazd linowy oraz petla dla rowerów i hulajnóg.

Miejsce, w którym powstanie w przyszłym roku nowy plac zabaw, wybrali w publicznym głosowaniu mieszkańcy. (dc)

Jan Kazimierz na mosteckich szańcach

Na szańcach w Mostach koło Jabłonkowa znowu witano króla Jana Kazimierza. Za sprawą rekonstrukcji historycznej w wykonaniu polskich i czeskich pasjonatów publiczność mogła przenieść się w czasie do 1655 roku.

• Król ze swoją świtą po powitaniu udał się do wyznaczonego na wzniesieniu namiotu, skąd pozdrowił publiczność.

Łukasz Klimaniec

W iwat polski król! W i w a t Jan Kazimierz! – niosło się w sobotnie południe na mosteckich szańcach, gdy rekonstruktorzy odgrywali scenę przyjazdu króla Jana Kazimierza i przyjęcia go przez cesarskiego dowódcę. Królewski orszak konny wjechał przez utworzony przez żołnierzy szpal, a następnie – po powitaniu – król ze swoją świtą udał się do wyznaczonego na wzniesieniu namiotu, skąd pozdrowił publiczność.

Z Głogówka, przez Cieszyn, w kierunku Lwowa

– Wszyscy czytaliśmy Sienkiewicza, znamy „Potop”. Wiemy, że podczas oblężenia Krakowa Jan Kazimierz ucieka na Śląsk, na tereny cesarskie – wyjaśnił Jaroslav Rabajda ze stowarzyszenia „Sance pro Šanci”, które wspólnie z Górolskim Centrum Informacji Turystycznej (GOTIC) organizuje wydarzenie. – Ale król miał też tam swoje dobra, jak Głogówek. W 1997 r. polski autor Zbigniew Wójcik wydał monografię Jana Kazimierza, w której wskazuje, że król z Głogówka pojechał przez Cieszyn na tereny węgierskie, żeby udać się do wschodniej Polski, w kierunku Lwowa, i dać opór Szwedom. Droga była bezpieczna, bo wiodła przez cesarskie tereny, a cesarz Ferdynand III był sojusznikiem króla. Myśląc wspólnie z historykami nad tegorocznym programem, uznaliśmy, że skoro są wzmianki o przejeździe króla Jana Kazimierza przez te tereny, to czemu nie zrobić imprezy na ten temat – przyznał Rabajda, który wraz ze swoją grupą dwa tygodnie temu gościł w Gdańsku podczas dużej inscenizacji w Twierdzy Wisłoujście, upamiętniającej bitwę morską z 1628 roku (w rekonstrukcji wzięło udział ok. 300 osób z całej Europy).

Liczy się każdy detal

Wydarzenie na szańcach w Mostach koło Jabłonkowa zostało przygotowane z wielką dbałością o każdy szczegół. Publiczność mogła zobaczyć liczne oddziały i formacje różnych wojsk. Odwiedzając obozowisko żołnierzy można było przenieść się w czasie do 1655 roku, zobaczyć, jak żyli, jedli i spędzali wolny czas ówczesni żołnierze. Rekonstruktorzy chętnie opowiadali o swojej pasji, ucząc przy okazji historii.

Tomasz Klimasiewicz z grupy rekonstrukcyjnej „Dragoni Zebrzydowskiego” i Andrzej Marciniak ze „Smoczej Kompanii” prezentowali krok po kroku, w jaki sposób należało nabić ówczesną broń palną i jakich elementów używali żołnierze.

Rekonstruktorzy z polskich grup – z Krakowa, okolic Warszawy, a nawet z Gdańska – nie ukrywali, że bardzo chętnie przyjeżdżają do Mostów koło Jabłonkowa.

– Mamy dużą przyjemność współpracować ze stowarzyszeniem „Sance pro Šanci”. Podobna nam się to, z jaką pasją i zaangażowaniem doprowadzili to tego, że ten zaniedbany kawałek terenu stał się znakomitym pomnikiem historii. Tej lokalnej, która jednak nie tylko jest mocno związana z tą ziemią, ale w niej, jak w zwierciadle, odbijają się wydarzenia wielkiej historii, która działa się gdzieś tam daleko – powiedział Marek Piwoński z Grupy Rekonstrukcji Historycznej „Pospolite Ruszenie”.

Maciej Waligóra i Aleksander Rodakowski z Grupy Rekonstrukcji Historycznej „Semeni Księcia Wiśniowieckiego” z Krakowa w Mostach gościli po raz drugi.

– Trafiłiśmy tu za sprawą Jaroslava Rabajdy. To efekt kontaktów między rekonstruktorami. On nas zachęcił, żeby tu przyjechać, bo tu organizowana jest naprawdę fajna impreza. Byliśmy tu rok temu i rzeczywiście to się sprawdziło, więc jesteśmy ponownie – stwierdził Maciej Waligóra. Obaj mają wieloletnie doświadczenie w rekonstrukcjach, ale ich grupa „Semeni Księcia Wiśniowieckiego” jest stosunkowo młoda.

– Wcześniej jeździliśmy w innych oddziałach, ale postanowiliśmy to zrobić po swojemu, trochę bardziej rygorystycznie historycznie. Staramy się, żeby to, co mamy ubrane na sobie było w miarę możliwości jak najbardziej wiernym odwzwierciedleniem historii – dodał Aleksander Rodakowski.

Podawanie wody żołnierzom? To nudne...

Wśród rekonstruktorów biorących udział w inscenizacji bojowej można było dostrzec także panie. Joanna Wolska ze „Swawolnej Jednostki Wspierającej św. Jerzy” dołączyła do „Dragonów Zebrzydowskiego”. Ubrana w strój polskiego dragona, w długich butach do jazdy konnej, żupanie, pludrach, w magierce na głowie, z szablą przy boku i solidnym arkebuzem w rękę była jedną z nielicznych, które pasjonuje udział w walce.

– To chyba kwestia charakteru i chęci, żeby sobie trochę powalczyć, bo w bitwie jest nieco adrenaliny – wyjaśniła. – Dla mnie typowa rola kobieca, w której kobieta podaje żołnierzom wodę, jest po prostu nudna. Ja lubię szermierkę, strzelanie z muszkietu, arkebuz, działania w formacji i manewry – to mnie fascynuje. Fajnie, że są grupy rekonstrukcyjne, które akceptują ten stan rzeczy, bo patrząc historycznie bardzo mało kobiet walczyło. Regularnego udziału kobiet w walkach nie notujemy w XVII wieku – podkreśliła.

Wydarzenie w Mostach koło Jabłonkowa z udziałem tylu rekonstruktorów od lat jest bardzo dobrą lekcją historii. To frajda nie tylko dla dzieci, ale także dla dorosłych, kiedy mogą z bliska zobaczyć, dotknąć szablę lub arkebuz i dowiedzieć się czegoś na temat ówczesnej epoki. – To napędza pasję, a pasja rozwija człowieka. Nawet, jeśli ci młodzi ludzie, którzy nas spotykają, nie zostaną rekonstruktorami lub historykami, to będą wiedzieli, że warto mieć pasję. Ona pozwala nam na oddech od codzienności, rozwija intelektualnie, kulturalnie i estetycznie – zaznaczyła Joanna Wolska.

• Joanna Wolska ze „Swawolnej Jednostki Wspierającej św. Jerzy” w szeregach polskich dragonów.

• Andrzej Marciniak (z lewej) i Tomasz Klimasiewicz prezentowali krok po kroku, jak nabić broń palną.

• Wydarzeniu towarzyszył huk wystrzałów i salw armatnich.

• Inscenizacja to przede wszystkim dobra zabawa dla małych i dużych. Zdjęcia: ŁUKASZ KLIMANIEC

Polacy najlepszymi drwalamami

Nie lada kunsztem wykazali się polscy drwale podczas tegorocznej edycji międzynarodowych zawodów Śląski Drwal, jakie w niedzielę odbyły się w Wędrynie. Polacy wygrywali w każdej z kategorii, także w rywalizacji rzeźbiarzy (tzw. speed carving), gdzie najlepsza okazała się Natasza Sobczak z Wejherowa, która w dwie godziny wyrzeźbiła kruka trzymającego w dziobie kamyk. – W takich zawodach trzeba robić to, co zna się na pamięć – przyznała w rozmowie z „Głosem”.

• Natasza Sobczak wygrała w Wędrynie zawody rzeźbiarskie na czas.

Łukasz Klimaniec

Śląski Drwal przyciągnął w niedzielę ponad 2,2 tys. mieszkańców i turystów, którzy obserwowali zmagania najlepszych drwali i rzeźbiarzy z Polski, Czech, Słowacji i Niemiec. Idea wydarzenia była nie tylko sportowa rywalizacja, ale także pielęgnowanie dziedzictwa regionu.

– Zanim pojawiło się hutnictwo, praca w lesie była dla wielu ludzi jedynym źródłem utrzymania. Chcemy wrócić do korzeni i tradycji, ponieważ zawód drwala i wszystko, co z nim związane było kiedyś bardzo ważne – wyjaśnił Milan Zakřevský, prowadzący zawody.

Dwunastu drwali – sześciu z Polski i sześciu z Czech – rywali-

zowało w pięciu wymagających konkurencjach, m.in. wymianie łańcucha i prowadnicy na czas, okrzyszowaniu oraz widowiskowym ścinaniu drzewa na dokładność. Liczyły się precyzja oraz czas. We wszystkich tych konkurencjach najlepsi okazali się drwale z Polski. Sylwester Płonka z Górek Wielkich najszybciej wymienił prowadnicę i łańcuch (wyrównał rekordowy czas 19 sekund), w cięciu kombinowanym wygrał doświadczony Wojciech Maciejowski z Brennej, w cięciu na podkładzie triumfował Marcin Zbijowski z Górek Wielkich, w ścinaniu na dokładność zwyciężył Dominik Przybyła z Górek Wielkich, a konkurencję okrzyszowywania drewna zdominował Wojciech Maciejowski.

Zwycięzcą całych zawodów po raz drugi w historii został Prokop Sikora z Boconowic, który pokonał

ubiegłorocznego triumfatora Libora Davida Byrtusa z Piosecznej.

Jeszcze większym powodzeniem cieszyło się widowiskowe rzeźbienie na czas, w którym wzięło udział 16 uczestników. W dwie godziny musieli wykonać z 1,3 metrowego pnia własny projekt w ramach tematu „Wszystko, co lata”. Efektowną rywalizację wygrała Polka – Natasza Sobczak z Wejherowa.

– Dla mnie speed carving to pasja, bo zawodowo pracuję w instytucji kultury. To taka adrenalina, zawody, tutaj chodzi o czas, więc nie można bawić się w szczegóły – przyznała w rozmowie z „Głosem”.

W Wędrynie wyrzeźbiła kruka, który układa kupkę kamieni, a w dziobie trzyma jeden z nich. – Z reguły na początku już wiem, co zrobić. Czasem w trakcie pracy jest zmiana koncepcji, bo albo drzewo inaczej podpowie, albo czasem czło-

wiek się pomylił i źle wytnie, więc wtedy trzeba szybko zmieniać swój pomysł. A ten kruk? Jak na dwie godziny, to wyrzeźbienie go było wyzwaniem – wyjaśniła.

Niedzielne zawody zwięzły wspólny czesko-polski projekt Wędrzyni i Golezowa, w ramach którego w Dziegielowie od czwartku trwał plener rzeźbiarski. Artyści na zamkowym ogrodzie wykonywali prace z drewna pokazujące zwierzęta leśne. Jedną z nich była rodzina dzików – locha i cztery warchlaki w liściach, którą wyrzeźbił Adam Adamczyk z Cisownicy.

– Wybrałem dziki, bo robię sporo rzeźb myśliwskich, np. kapliczki św. Huberta. Tematyka leśna jest mi zatem bliska – wyjaśnił artysta, który rzeźbił w Dziegielowie, a także w niedzielnych zawodach w Wędrynie, gdzie zajął piąte miejsce. – Mój kontakt z drewnem początkowo

• Adam Adamczyk z Cisownicy podczas pleneru w Dziegielowie. ZDJĘCIA: ŁUKASZ KLIMANIEC

sprowadzał się do pracy w firmie leśnej, gdzie pracowałem 20 lat. Potem dopiero pojawił się pomysł, by robić coś więcej. Najpierw jeden dzień w tygodniu, potem dwa, trzy, a teraz zajmuje się tylko rzeźbiarstwem w drewnie – powiedział twórca, który wykonał także efektowną ławkę, jaką wójt Golezowa Sylwia Cieślarska przekazała w niedzielę gminie Wędrzyna z okazji jubileuszu 720-lecia tej gminy.

Organizatorzy Śląskiego Drwala zadbałi w Wędrynie o bogaty program rodzinny. Dzieci mogły korzystać z dmuchanych zamków, odwiedzać edukacyjne stanowiska tematyczne, brać udział w konkursach, a nawet spróbować swoich sił w pracach ręcznych przy stoiskach wystawców. Dużym zainteresowaniem cieszyły się przejażdżki konne i zajęcia przybliżające najmłodszym świat lasu – jego zwierzęta, drzewa i surowce.

30. Rajd o Kyrpce Macieja pełen nowości

Nowe trasy, darmowy autobus dowożący uczestników, quiz, a także specjalna obrazkowa trasa dla dzieci – to niektóre nowości, jakie przygotowali organizatorzy jubileuszowego, 30. Rajdu o Kyrpce Macieja, imprezy towarzyszącej Gorolskim Świętu. Start rajdu już za tydzień, w sobotę 2 sierpnia.

Liczymy, że przy dobrej pogodzie przekroczymy liczbę dwustu uczestników – uśmiecha się Wanda Farnik, wiceprezes ds. turystyki Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski” w RC, które organizuje rajd. – W tym roku proponujemy nowe trasy dla uczestników, do których dojazd będzie możliwy specjalnym darmowym autobusem – dodaje.

Nowe trasy to Bukowiec-szkola (start 8.00-8.30) – Jabłonków, Istebna-tartak (start 8.30-9.00) – Jabłonków oraz Przełęcz Kubalonka (start 8.40-9.15) – Jabłonków. Dojazd do nich zostanie zapewniony autobusem, który wyjedzie z Karwiny (Prior) o 7.00, a następnie przejedzie przez Cieszyń (dworzec autobusowy, 7.20), Trzynieć (dworzec

kolejowy, 7.30 i autobusowy 7.35) i dalej w odcinkach pięciominutowych na kolejnych przystankach – Trzynieć-rynek TGM, Wędrzyna-Motorest, Bystrzyca (skrzyżowanie-Koszaryska), Gródek-„u Burego”, Nawsie (dworzec kolejowy) i Jabłonków (dworzec autobusowy).

Tradycyjnie uczestnicy wyruszą z Mostów k. Jabłonkowa (dworzec kolejowy, start 8.00-10.00), Boconowic (pensionat „Na Kamyncu”, rejestracja 9.00-12.00, trasa dla seniorów) oraz na rowerach z parku Sikory w Czeskim Cieszynie (start o 9.30, dołączyć można gdziekolwiek na trasie lub pojechać samemu, rejestracja w Boconowicach w pensjonacie „Na Kamyncu”).

Trasa obrazkowa dla dzieci, gdzie najmłodszy będą zbierać puzzle, swój początek będzie miała przy szkole w Piosecznej (start 9.30-10.00). Na mecie na dzieci czeka słodka niespodzianka. Opłata na starcie wynosi 100 koron (dorośli) i 70 koron (dzieci do 15 lat włącznie).

Zakończenie rajdu zaplanowano o 14.45 na mecie w Lasku Miejskim w Jabłonkowie przy stoisku MK PZKO

Trasy

- Mosty k. Jabłonkowa – Girowa (punkt kontrolny przy schronisku) – Jabłonków, **11 km**
- Mosty k. Jabłonkowa – Boconowice (punkt kontrolny przy pensjonacie „Na Kamyncu”) – Jabłonków, **9,5 km**
- Boconowice (pensionat „Na Kamyncu”) – Witaliszów (ścieżka dydaktyczna) – Jabłonków, **5,5 km (dla seniorów)**
- Rowerowa: Czeski Cieszyn, park Sikory (można dołączyć gdziekolwiek na trasie, rejestracja w Boconowicach, pensionat „Na Kamyncu”) – Jabłonków
- Kubalonka – Kiczory – Gróniczek – Baginiec, krzyż (punkt kontrolny, specjalne znakowanie), Pioseczna-szkola – Jabłonków, **14,7 km**
- Istebna-Bucznik – Kiczory – Gróniczek – Baginiec, krzyż (punkt kontrolny, specjalne znakowanie) Pioseczna-szkola – Jabłonków, **14,5 km**
- Bukowiec-szkola – Komorowski Groń – Girowa, (punkt kontrolny przy schronisku) – Jabłonków, **10,5 km**
- Obrazkowa trasa dla dzieci: Pioseczna – Baginiec, krzyż (punkt kontrolny) – Pioseczna-szkola – Jabłonków, **7 km**.

• Na trasie obrazkowej z Piosecznej dzieci będą zbierały puzzle, które utworzą taki obrazek. Fot. PTTS „Beskid Śląski”

1995, 1965, 1935, czyli 30-latków, 2 x 30-latków oraz 3 x 30-latków. Warto dodać, że dowolna trasa w Rajdzie o Kyrpce Macieja jest jokerem w zaba-

wie turystycznej Przez Kopce 2025. Prócz tego na trasach są dwa szczyty do zdobycia – Baginiec krzyż i Komorowski Groń. **(klm)**

Tożsamość w roli głównej

Ośrodek „Karmel” w Śmiłowicach w ub. sobotę wypełnił się młodziemą. Na obóz ewangelizacyjny XcampP przybyło blisko 400 uczestników z naszego regionu, z głębi Czech, a także z Polski. Tygodniowy program obfituje w seminaria, warsztaty, koncerty. Niemal wszystkie wydarzenia otwarte są także dla osób z zewnątrz.

• Dziewczyny ze zboru ewangelickiego w Trzanowicach czekają na rozpoczęcie seminarium o sieciach społecznościowych.

Danuta Chlup

Organizatorem XcampP-u jest Społeczność Chrześcijańska z Czeskiego Cieszyzna, związana ze Śląskim Kościołem Ewangelickim A.W. Opiera się na wolontariacie. Głównym rocznym ewangelizatorem jest Tim Savage z Wielkiej Brytanii, głównym prelegentem – pastor Samuel Rusnok, któremu ze względu na wiek (26 lat) jest blisko do uczestników obozu.

Tematem przewodnim tegorocznego wydarzenia jest tożsamość. Słowo to pojawia się obecnie w roz-

maitych, nieraz kontrowersyjnych kontekstach. Daniel Spratek, zastępca kierownika sekcji programowej, tłumaczy w rozmowie z „Glosem”, jak do tematu podchodzą organizatorzy XcampP-u: – Ponieważ jesteśmy obozem chrześcijańskim, poruszamy often temat z punktu widzenia Pisma Świętego. Podtytuł brzmi „Tożsamość darowana, utracona i odnowiona”. Z tej perspektywy patrzymy na globalne dzieło Boże dotyczące ludzkości. Bóg poprzez stworzenie człowieka darował mu tożsamość, człowiek ją poprzez grzech utracił i znowu przez Boże działanie, za pośrednictwem Pana Jezusa, na nowo może ją nabyć. To są główne myśli, które tutaj poruszamy.

Temat przewodni przewija się w

wykładach plenarnych, codziennie są dwa. Oprócz tego odbywają się seminaria poświęcone zagadnieniom interesującym młodzież czy też takim, o których organizatorzy uważają, że trzeba o nich z młodymi ludźmi rozmawiać. Na przykład we wtorek odbyły się trzy przedpołudniowe seminaria. Lekarz Stefan Rucki mówił nt. „Wszystkie stworzenia – małe i duże – świadczą o Stworzycielu”, obrachcicki pastor Zbyszek Kaleta przypomniał męczennika niemieckiego nazizmu – teologa ewangelickiego Dietricha Bonhoeffera, uczestnika spisku przygotowującego zamach na Hitlera. Bolesław Taska, pastor z Bystrzycy, omawiał sieci społecznościowe w kontekście ewangelizacji. Jego wykład, odbywający się w głównym

Bez muzyki ani rusz

Nieodłączną częścią XcampP-u są występy muzyczne. O takie doznania troszczyć się grupy z Czech, Polski i Słowacji. Sobotni koncert inauguracyjny należał do grupy Exodus 15 z Polski. W niedzielę odbył się koncert grupy Citadela z Olbrachcic, obchodzącej 40-lecie działalności. Gościnnie wystąpiła z Citadelą polska wokalistka Beata Bednarz. Koncert był nietuzinkowy, kilka piosenek wykonawcy zaśpiewali z kwartetem smyczkowym.

• Młodzież nocuje w namiotach, lecz korzysta z całego zaplecza ośrodka „Karmel”. Zdjęcie: DANUTA CHLUP

namiocie, przyciągnął najwięcej słuchaczy.

– Wiem, że pastor Taska miewa ciekawe seminaria. Nigdy nie są nudne, wkłada w nie wiele energii. A temat dotyczący sieci społecznościowych jest aktualny. Chciałabym jakoś ograniczyć korzystanie z nich, jakoś to uporządkować – przyznała przed rozpoczęciem seminarium Viola Romanowa, uczestniczka z pobliskiego Wielopola.

– Z Pragi przyjeżdża dr Zdeněk Vojtíšek, czołowy znawca sekt i tak zwanych nowych ruchów religijnych. Będzie mówił m.in. o wywodzącym się z Korei Kościele Shincheonji, który jest dziś aktywny wśród studentów na uniwersytetach, na przykład w Pradze. Chcemy zwrócić naszym

• Spotkanie z psem terapeutycznym było dużym wydarzeniem dla uczestników. Fot. DANUTA CHLUP

znała Grażyna Roszka, nauczycielka polskiej podstawówki w Trzyczynie. Halina Veit-Podola, jej koleżanka z wędryńskiej polskiej szkoły, ma podobną motywację. Pomaga po raz drugi.

– Sprowadziła mnie tu chęć pomocy, a muszę powiedzieć, że takie doświadczenie jest cenne i potrzebne także w mojej pracy. Po wakacjach będę miała w pierwszej klasie dziecko z niepełnosprawnością, do pomocy będzie asystentka. Dla mnie jest to zatem niesamowite doświadczenie – powiedziała naszej gazecie. (dc)

Powstanie kolejny park narodowy

W sierpniu polski rząd powinien przyjąć projekt ustawy o utworzeniu Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry – wynika z założeń projektu, o których poinformowano w poniedziałek na stronie kancelarii premiera. Przyjęcie projektu rozporządzenia określającego granice nowego parku zaplanowano na trzeci kwartał 2025.

Polska Agencja Prasowa

Chodzi o dwa projekty – jeden dotyczy ustawy o utworzeniu Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry, a drugi rozporządzenia, w którym określone zostaną granice nowego parku. Minister klimatu i środowiska Paulina Hennig-Kloska na platformie X oceniła, że wpisanie projektów do wykazu prac rządu to ważny krok w procesie legislacyjnym dotyczącym utworzenia nowego parku narodowego. – Pierwszy nowy park od 24 lat obejmie cenne ekosystemy Międzyodrza, chroniąc unikalną florę i faunę, w tym rzadkie gatunki ptaków – napisała szefowa MKiŚ. Zapewniła, że utworzenie parku Doliny Dolnej Odry nie ograniczy żeglugi, ani możliwości wędkowania. Ma za to dać – jak podkreśliła – impuls do rozwoju turystyki i promocji regionu.

Projekt ustawy, jak wynika ze strony kancelarii premiera, ma zostać przyjęty w sierpniu tego roku. W założeniach resort klimatu przekazał, że z inicjatywą stworzenia nowego parku narodowego wyszła lokalna społeczność, a walory tego obszaru „bez wątpienia” predysponują go do tej formy ochrony.

W wykazie wskazano, że utworzenie parku pozwoli na m.in. prowadzenie działań ochrony czynnej,

• W planowanym Parku Narodowym Doliny Dolnej Odry jest wiele cennych gatunków flory i fauny. Fot. Phddo.pl/P. CHARA

która ma zmierzać do zachowania lub odtwarzania siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Park ma być również dostępny turystycznie, rekreacyjnie, edukacyjnie i do amatorskiego połowu ryb. Projekt zakłada, że zarządzać parkiem, w tym jego nieruchomościami, ma jeden pod-

miot. Zdaniem resortu ułatwi to wykonywanie działań ochronnych w obszarze.

Ministerstwo wyjaśniło, że utworzenie parku narodowego wymaga odrębnej ustawy, a określenie jego granicy i otuliny – rozporządzenia. Założenia projektu rozporządzenia ws. Parku Narodowego Doliny

Dolnej Odry, który ma określić jego granice, również opublikowano w poniedziałek na stronie KPRM. Resort klimatu zwrócił uwagę, że konieczne jest, by rozporządzenie weszło w życie razem z ustawą, która utworzy nowy park.

Park ma zająć obszar ok. 4 tys. ha. Według zapowiedzi Ministerstwa

Rekordowa liczba storczyków

Choć storczyki kojarzą się głównie z egzotycznymi roślinami doniczkowymi, to w Tatrach rośnie ich 27 gatunków. Najbardziej widowiskowy – obuwik pospolity został policzony przez przyrodników. Wyniki monitoringu wskazują, że ta chroniona roślina ma się w Tatrach coraz lepiej – obuwików jest tu ponad 10 tys.

Tegoroczne badania terenowe przeprowadzone przez Tatrzański Park Narodowy (TPN) w czerwcu i lipcu, objęły 12 z 36 znanych stanowisk obuwika na terenie polskich Tatr.

– Na 12 stanowiskach naliczyliśmy łącznie 2493 pędy, w tym 1288 pędów kwitnących tzw. generatywnych i 1205 płonnych czyli wegetatywnych. Na wszystkich stanowiskach zaobserwowano wyraźny wzrost obuwika pospolitego – w niektórych miejscach populacje powiększyły się nawet o 300 procent w porównaniu z poprzednimi latami

– przekazał Antoni Zięba z Działu Badań Naukowych i Planowania Ochrony Przyrody TPN, który prowadził monitoring w terenie.

Szacuje się, że w całym TPN rośnie około 10 tys. pędów tego spektakularnego storczyka. Obuwik pospolity, często uznawany za najpiękniejszy rodzimy gatunek storczyka, objęty jest ścisłą ochroną gatunkową w Polsce. Roślina ta wyróżnia się dużymi, żółtymi kwiatami o charakterystycznej, pantofelkowatej warze, otoczonej ciemnoczerwonymi działkami okwiatu.

– W Tatrzańskim Parku Narodowym występuje wiele storczyków, choć większość z nich nie przyciąga takiej uwagi jak obuwik. To rośliny wymagające, często zależne od bardzo specyficznych warunków siedliskowych i współpracy z grzybami mikoryzowymi. Ich obecność jest dowodem dobrej kondycji przyrody – powiedział Tomasz Zajac z TPN.

Jak wyjaśnił, storczyki można znaleźć głównie w piętrze regla dolnego i

górnego, ale niektóre gatunki sięgają nawet piętra kosodrzewiny. Wiele z nich kwitnie właśnie w lipcu, choć niektóre zaczynają kwitnienie już w czerwcu. Tatrzańskie storczyki to np. listera jajowata, kruszczyk szerokolistny, buławnik mieczolistny, podkolan biały, gółka długoostrogowa czy kukulka plamista.

– Wiele z nich rośnie niepozornie w runie leśnym, a ich rozpoznanie wymaga wiedzy i cierpliwości. Obuwik pospolity, choć najbardziej widowiskowy, wcale nie jest łatwy do zauważenia. Jedno z jego stanowisk jest w rejonie Kopieńca Wielkiego, ale trzeba mieć wprawne oko. Kwiaty pojawiają się tylko na części pędów, a roślina nie zawsze kwitnie co roku – tłumaczy Zajac.

Przyrodnik przypomina, że wszystkie gatunki storczyków w Polsce są objęte ochroną i nie wolno ich zrywać ani przesadzać. Ich obecność to jeden z najlepszych wskaźników naturalności i różnorodności biologicznej danego terenu. (PAP)

• W Tatrach rośnie 27 gatunków storczyków. Fot. Facebook/TPN

23

parki narodowe funkcjonują obecnie w Polsce. Zajmują one ok. 1 proc. powierzchni kraju. Pierwszym parkiem, który został utworzony w naszym kraju był Pieniński Park Narodowy. Największym parkiem jest natomiast Biebrzański Park Narodowy.

Klimatu i Środowiska może powstać jeszcze w tym roku. Pod koniec maja zgodzili się na to radni województwa zachodniopomorskiego.

Wiceminister klimatu Mikołaj Dorożała już w lutym ubiegłego roku w rozmowie z PAP zapowiedział utworzenie nowego parku narodowego. Zauważył wówczas, że byłby to pierwszy park od ok. 20 lat, gdyż ostatni, czyli Park Narodowy „Ujście Warty” założono w 2001 r. Natomiast w lipcu 2024 r. wiceminister informował, że założenia ustawy o powołaniu parku zostaną przygotowane do końca tamtego roku.

Zgodnie z przepisami park narodowy w Polsce tworzony jest w drodze ustawy, a rozporządzeniem Rada Ministrów określa jego granice. Utworzenie lub zmiana granic parku wymaga zgody właściwych organów samorządu terytorialnego.

SPORT

DARIA ABRAMOWICZ O IDZE ŚWIĄTEK:

Cały czas mamy nad czym pracować

Iga Świątek w finale Wimbledonu górowała nad Amandą Anisimową nie tylko tenisowo, ale też lepiej radząc sobie ze stresem. Daria Abramowicz, która jako psycholog współpracuje z nią od sześciu lat, w rozmowie z Polską Agencją Prasową, mówi o dumie z postawy podopiecznej, ale i podkreśla, że wciąż mają nad czym pracować.

Polska Agencja Prasowa

Co pani najbardziej zapamiętała z tegorocznego Wimbledonu? Takie pierwsze skojarzenie...

– To wszystko jest jeszcze trochę za świeże, żebym miała tak uporządkowane, w takim osobistym ujęciu. Ale jak mam na szybko wybrać, to piłka meczowa w finale.

Ja najbardziej zapamiętałem słowa Świątek z konferencji prasowej, kiedy powiedziała, że oddałyby jeden triumf w Wielkim Szlemie za złoty medal olimpijski. Właśnie wygrała najbardziej prestiżowy turniej, a wróciła do czegoś, co działo się rok temu. Wiele już zostało powiedziane o tym, jak bardzo przeżyła półfinałową porażkę w igryszkach, ale takie słowa w takim momencie chyba najlepiej pokazały, jak bardzo jej wtedy na tym złocie zależało. Kiedy pragnienie osiągnięcia jakiegoś celu zaczyna bardziej przeszkadzać niż pomagać?

– To zależy, bo wpływa na to kilka czynników. Jak istotny jest dla nas ten cel, na ile jest on spójny z naszymi wartościami, z naszą tożsamością. Każdy cel ma swoje cechy w takim ujęciu psychologicznym. To jest bardzo złożona kwestia. Iga została wychowana przez tatę w marzeniu i w szcunku do widoczne. Natomiast, jeśli chodzi o Ige, to nie jest tak, że nie doświadcza napięcia, bo sama mówiła, że stres był bardzo silny. Wykorzystanie umiejętności, własnego potencjału w takim momencie jest kluczowe i nie mogłabym być bardziej dumna z tego, jak ona jest w stanie to robić.

Zakładam, że do pewnego stopnia do brze jest, gdy coś zawodnika motywuje, napędza. Czy da się zadbać o to, aby to się nie wymknęło spod kontroli?

– Z psychologicznego ujęcia lepiej mówić o źródłach motywacji, które mogą być zdrowe lub nie. Mamy takie kolokwialne pojęcie przemotywowania, ale ono bardziej dotyczy związku motywacji z innymi elementami, np. z poziomem perfekcjonizmu, z regulacją napięcia. Budowanie odpowiednich źródeł motywacji, praca z tym, aby korzystnie wpływała ona na wykonanie sportowe i na dążenie do osiągania celów jest jednym z bardzo ważnych filarów tego, czym się zajmuję. Ta kontrola dotyczy jednak nie tylko samego zarządzania motywacją, przekuwania jej w determinację, ale także wielu innych czynników, które ostatecznie decydują o tym, czy osiągniemy jakiś cel.

Wracając do samego finału Wimbledonu. Czy tak jednostronny wynik, jak 6:0, 6:0, to też dowód na to, jak bardzo tego dnia Świątek przewyższała Amandę

• Daria Abramowicz współpracuje z Iga Świątek od kilku lat. Fot. Facebook/Daria Abramowicz – psychologia w sporcie

Anisimową właśnie w kwestiach mentalnych? Umiejętnością pokazania tego, co potrafi tu i teraz, mimo tej całej presji, oczekiwania najbardziej prestiżowego turnieju?

– Dawid Celt, kapitan kobiecej reprezentacji Polski, powiedział bardzo trafnie i bardzo krótko, że ciężko dorabiać jakas bardzo duży historię do tego meczu, ponieważ Amanda Anisimowa po prostu odczuwała bardzo silnie skutki ogromnego stresu i to niewątpliwie było jednym z głównych czynników, które wpłynęły na wynik. Oczywiście nie wiem, jak funkcjonuje Amanda i jej zespół, ale to po prostu było widoczne. Natomiast, jeśli chodzi o Ige, to nie jest tak, że nie doświadcza napięcia, bo sama mówiła, że stres był bardzo silny. Wykorzystanie umiejętności, własnego potencjału w takim momencie jest kluczowe i nie mogłabym być bardziej dumna z tego, jak ona jest w stanie to robić.

Chciałabym teraz chwilę o pani porozmawiać...

– A ja nie ukrywam, że wołałabym nie, dlatego, że nasza praca jest o naszych zawodnikach, a nie o nas.

Mimo wszystko spróbujmy. Świątek po finale odniosła się do sytuacji z polskimi mediami i wyraziła nadzieję, że te dadzą jej i zespołowi spokój. Wiosną, kiedy po kilku słabszych występach pojawił się jakiś rodzaj hysterii, pani stała się wrogiem numer jeden. Na ile udawało się od tego odciąć? Bo było tego dużo...

– I będzie. Nie chciałabym za bardzo zagłębiać się w ten wątek. Zależy mi na tym, abyśmy rozmawiali o pracy z Iga i to nie tylko wtedy, kiedy możemy osiągać takie

rezultaty, jak ten sobotni, ale też kiedy jest różnie. To, jak wygląda uprawianie sportu we współczesnym świecie, jest po prostu znakiem czasów. Iga wykorzystała moment na to, żeby zaadresować coś, co oczywiście było dla wszystkich bardzo trudne, wymagające i wiązało się z dużym poczuciem niesprawiedliwości. Natomiast taki jest świat, takie jest życie, tak oddziałują media społecznościowe. Cudownie byłoby, gdybyśmy rozmawiali merytorycznie o sporcie. Wśród ludzi, którzy rozumieją sport, rozumieją czynniki, które wpływają na wynik sportowy. To nie zawsze jest możliwe. Musimy z tym żyć. Mam jednak nadzieję, że wspomnienie o tym być może przyczyni się choć w niewielkim stopniu do zwiększenia społecznej świadomości.

Argumentem podnoszonym przeciwko pani bywa długość pracy ze Świątek, bo trwa od 2019 roku. Mówiąc potocznie, co z pani za psycholog, skoro Iga nadal nie umie sama radzić sobie ze stresem?

– Procesy terapeutyczne są zupełnie inne od psychologii wykonania. Procesy terapeutyczne trwają, założymy, rok, dwa. Przerabiamy różne rzeczy, budujemy zasoby, idziemy dalej. Ale sport rozwija się dynamicznie. Pojawiają się coraz to nowe wyzwania na różnych polach, nie tylko w związku z tym, co dzieje się na korcie, ale też poza nim. Zdecydowanie mamy nad czym pracować cały czas, bo kariery rozwijają się bardzo szybko. Jestem bardzo dumna z tego, w jaki sposób Iga się rozwija i buduje swoją karierę w zrównoważony i zdrowy sposób.

A czy jest też pani dumna z siebie, kiedy patrzy wstecz na wykonaną pracę?

– Tak, jasne, ale przede wszystkim nadal czerpię z tej pracy ogromną przyjemność. Niezależnie od tych negatywnych sytuacji, o których pan wspominał wcześniej.

Co pani najbardziej lubi w pracy ze Świątek?

– Wyzwanie, dlatego, że jest zawodniczką, która potrzebuje zrozumieć, wiedzieć, czemu robimy coś właśnie w ten sposób. Czasami bywa to wymagające, bo nie zawsze łatwo i szybko przyjmuje proponowane strategie, spojrzenia na różne kwestie. Zajmuje mi to trochę więcej czasu, ale fascynujące jest to, że kiedy już coś przyjmie, to idzie za tym jak w ogień. Lubię dynamikę, intensywność jej funkcjonowania, jej myślenia i reagowania.

Ogień w sposobie, w jaki podchodzi do życia i do sportu, jest bardzo fascynujący.

Pamiętam mecz z 2019 roku z Pragi, który Świątek przegrała z Karoliną Muchową. Coaching na korcie był jeszcze wtedy dozwolony. Była niesamowicie sfrustrowana, a pani do niej zeszła i próbowała ukoić.

– Też pamiętam, zostałam wtedy rzucona na głęboką wodę. Pojechałam z nią sama na turniej, bez trenera. Była zapłakana, przewracała się na korcie w trakcie tego meczu.

Czy w tamtym momencie widziała pani, że to jest dziewczyna, która za rok wygra French Open?

– Nie przepadam za tego rodzaju uproszczeniami. W swojej pracy, niezależnie od tego, czy to był rok 2019, czy jesteśmy dzisiaj – w lipcu roku 2025, staram się po prostu patrzeć na proces, na zasoby, na dynamikę relacji, na cele, na to, jak do nich dochodzimy. Ale dla mnie jasnym było od pierwszego treningu, kiedy zobaczyłam Ige na korcie, że jest to osoba, która ma wybitny potencjał.

Do igryszek w Los Angeles zostały trzy lata, ale można założyć, że im bliżej ich będzie, tym słowa Świątek z Wimbledonu o złotym medalu będą mocniej wraçały. Czy będzie się pani czuła lepiej przygotowana do tego, jak ją do następnych igryszek przygotować?

– Byłam bardzo przygotowana do przygotowania Igi do igryszek w Paryżu. Iga zdobyła tam brązowy medal, który jest dużym sukcesem w sporcie i proces przygotowań do tych igryszek z naszej perspektywy był najlepszy z możliwych na tamten moment. Dotychczasowe olimpijskie starty, pod pewnym względem też finały wielkoszlemowe, dodały trochę do zbiorniczka z napisem „doświadczenie”. I tak jak Tokio było bardzo istotne dla wyciągnięcia pewnych wniosków i zaimplementowania ich w Paryżu, tak Paryż będzie istotny do tego, aby zmodyfikować pewne rzeczy przed Los Angeles. To, że Iga ten brąz zdobyła będzie czynnikiem wspierającym pracę i budowanie może trochę innej strategii. Ale na to przyjdzie jeszcze czas. ▲

Pożegnanie z Coloursami

Za nami 22. edycja festiwalu Colours of Ostrava, który od środy 16 lipca do soboty 19 lipca połączył industrialną strefę Witkowic Dolnych w jeden spójny, dobrze działający poligon kultury.

Janusz Bittmar

Trzydzieści minut po północy, już w niedzielę, na głównej scenie Česká Spořitelna Stage wystąpił amerykański duet elektroniczno-tanecznych wibracji The Chainsmokers. Z kosmiczną oprawą wizualną i kosmicznymi dźwiękami. Poza tym sobotni przystanek należał pod względem muzycznej oferty do najskromniejszych w długoletniej historii.

Jeśli ktoś ostrawskie Coloursy kojarzy wyłącznie z muzyką, w sobotę musiał poczuć się lekko zawiedziony. Po świetnych występach Stinga (pisałmy o tym w piątkowej rubryce Pop Art na naszych łamach), Iggy'ego Popa czy Snow Patrol w poprzednich dniach imprezy, sobotnie ostatki zarezerwowane zostały tym razem znacznie bardziej na zwiędanie strefy pozamuzycznej.

Na T-Mobile Stage świetny koncert dała słowacka piosenkarka Jana Kirschner, która od wielu lat pozostaje wierna muzyce świata, łącząc słowiańskie klimaty z neo-folkiem, alternatywą czy bluesem. Ze Słowacji dotarła też kultowa grupa undergroundowa Bez lađu a składu, której

• Koncert gwiazdy ostatniego dnia imprezy, amerykańskiego duetu The Chainsmokers. Fot. Materiały prasowe

lider i wokalista Michał Kaśczak jest zarazem szefem konkurencyjnego dla Coloursów festiwalu Pohoda w Trenczynie. Strzałem w dziesiątkę okazał się też występ gwiazdy koreańskiego popu, Lee Seung Yoona, który zwabił pod scenę wielu swoich rodaków mieszkających i pracujących w naszym regionie.

Tymczasem największą rockową gwiazdą ostatniego dnia festiwalu został... prezydent RC Petr Pavel.

Jego spotkanie w ramach paneli dyskusyjnych Meltingpot w sali Gong cieszyło się dużym wzięciem, ale także wiązało się – co zrozumiałe – z rygorystycznymi wymogami bezpieczeństwa, o czym przekonałmy się na własnej skórze również my, dziennikarze. Słynący z zamiłowania do muzyki Petr Pavel w spotkaniu prowadzonym znakomicie przez dziennikarkę Lucię Výborną zdradził m.in., że na dużych festiwa-

lach woli stać w tłumie widzów, a nie przesiadywać w strefie dla VIP-ów, a z dwójki Sting oraz Iggy Pop woli słuchać tego pierwszego.

Coloursy 2025 przeszły do historii, a już teraz można się szykować do przyszłorocznej, 23. edycji, znów w całości przygotowywanej przez nowy zespół dramaturgiczny na czele z Filipem Košťálkiem, który zastąpił długoletnią szefową imprezy, Zlatę Holušową. (jb)

pre-teksty i kon-teksty /377/

Krzysztof Łęcki

Takie tam

„Marceli Szpak dziwi się światu...”. Na tę bajkę autorstwa Joanny Polakówny natknąć się mogą nawet najmłodszy czytelnicy. Ale dziwienie się światu to nie tylko przywilej wieku dziecięcego. I nie idzie tu tylko o to, że od zdziwienia wzięła swój początek filozofia. Nie, idzie o to, że utrata możliwości poczucia zdziwienia światem to wielka strata. „Czemu się nie dziwisz, kiedy dziwić się potrzeba?” – pyta Gombrowicz w „Trans-Atlantyku”. Wie dlaczego, otóż dlatego, że draży go pustka. Dziwimy się coraz mniej, kolejne absurdy łykamy albo osławiamy się z nimi niepokojąco szybko. Nie dziwny się, bo przecież „powszechne wiadomo”. A właśnie – Janusz Szpotański dawno temu zapisał co następuje: „Jak powszechnie wiadomo (choć zupełnie nie wiadomo dlaczego)?”.

Podobno dwie tylko rzeczy są wieczne – śmierć i podatki. A co z korupcją? Jeśli nie jest wieczna, to na pewno, po niezliczonych próbach jej eliminacji z życia społecznego, odradza się nader szybko. Wyrasta wszędzie, gdzie tylko może. A może – wszędzie. Tyle że jeżeli potraktujemy ją jako zjawisko uniwersalne, to ryzykujemy tym, że nie dostrzeżemy jej cech specyficznych. Bronisław Łagowski w „Filozofii politycznej Maurycego Mochackiego” za jego tytułowym bohaterem przy-

gląda się korupcji na tzw. ziemiach zabranych przez Rosję, na Kresach Wschodnich. Mochacki nie składa jej powszechności li tylko na karb palerności carskich urzędników, ale traktuje to jako konieczny składnik funkcjonowania systemu carskiego. Co to oznaczało w carskim samodzielnictwie? Ano to, że samowładny car pozostawał bezsilny wobec korupcji. Praktyczna niewykrywalność korupcji opierała się na zasadzie, że ci, którzy przekupują, byli karani tak samo, jak ci, którzy dali się przekupić. I jeszcze jedno – pensje urzędników były tak niskie, że nie mogły zapewnić im i ich rodzinom utrzymania. Mochacki pisał z sarkazmem: „w szpitalach ci, co już dawno pomarli, żyją w kontroli wydatków i zażywają właśnie najdroższe lekarstwa i spijają na wzmocnienie kosztowne wina, których im za życia, w chorobie nigdy nie podawano”. Skoro jednak przyjmujemy, że jakaś korupcja jest, była i zawsze będzie, że nie da się jej uniknąć, to trzeba zauważyć, że przyzwolenie czy – odwrotnie – oburzenie korupcją bywa różne w zależności od skali. Przy czym nie tyle idzie tu o powszechność tego proceduru, co o realne, ekonomiczne możliwości korumpujących sprostania niepiśnianym, acz twardym, oczekiwaniom korumpowanych.

II

Czytam właśnie przetłumaczoną przez doktora Marcina Gacka nie-

wielką objętościowo, ale pełną trafnych diagnoz, książkę Raymonda Arona „Klasyczna socjologia niemiecka”. I wynotowuję z niej szczególnie cenne fragmenty. Piszę Aron: „Do stwierdzenia »ludzie tworzą swoją historię, ale nie znają historii, którą tworzą« moglibyśmy dołączyć kolejne: »ludzie zapewniają funkcjonowanie społeczeństwa, ale nie znają społeczeństwa, w którym funkcjonują«. I jeszcze spostrzeżenie na temat tzw. »socjologii wiedzy« Karla Mannheim'a, o tym, że koncepcja ta odzwierciedlała w pewnym stopniu sytuację socjo-intelektualną Republiki Weimarskiej – »(k)ażda duża partia stanowiła pewnego rodzaju całość, nie tylko zamkniętą na sobie samą, wrogą wobec innych, ale charakteryzującą się własnym światopoglądem. Każda partia zachowywała swoją prawdę (...), pozostawiała tylko pojęć jednak krok dalej, by zastąpić logikę klasyczną logiką »relacyjną«, która chwiała podostawami dialogu, niemożliwość pod nieobecność wspólnych zasad i rozróżnienia tego, co prawdziwe i fałszywe”.

III

Przez wieki – przynajmniej od Herodotasa – różni ludzie robili różne rzeczy, mądre i głupie, dobre i złe, żeby tylko zapisać się w pamięci potomnych. Odnoszę przy tym nieprzyjemne wrażenie, że dzisiejsze

czasy sprzyjają temu, żeby robić w tym celu rzeczy coraz głupsze. Zresztą nie dramatyzm wyborów i pamięć potomnych zdają się dzisiaj decydujące. Raczej kwadrans w blasku jupiterów, który prawem Kaduka obiecał każdemu Andy Warhol. Czyż nie dlatego pewna aktoreczka podzieliła się swoimi cierpieniami, że jest dopiero trzecią od końca najjaśniejszą, w którym funkcjonują? I jeszcze spostrzeżenie na temat tzw. »socjologii wiedzy« Karla Mannheim'a, o tym, że koncepcja ta odzwierciedlała w pewnym stopniu sytuację socjo-intelektualną Republiki Weimarskiej – »(k)ażda duża partia stanowiła pewnego rodzaju całość, nie tylko zamkniętą na sobie samą, wrogą wobec innych, ale charakteryzującą się własnym światopoglądem. Każda partia zachowywała swoją prawdę (...), pozostawiała tylko pojęć jednak krok dalej, by zastąpić logikę klasyczną logiką »relacyjną«, która chwiała podostawami dialogu, niemożliwość pod nieobecność wspólnych zasad i rozróżnienia tego, co prawdziwe i fałszywe”.

IV

Kiedy myślę o historii naszej cywilizacji, tego niezwykłego stopu Jeruzolimy i Aten, potem Rzymu, to niekiedy próbuję sobie wyliczyć najważniejsze słowa w dziejach Zachodu – niekiedy są to nazwy instytucji, innym razem wielkie wydarzenia, bywa – bohaterowie historii, procesy społeczne, kulturowe czy polityczne. Zastrzegam, to mój indywidualny, autorski wybór. Zaczynamy od początku – tak jak mi przychodzi do głowy – a więc greckie polis, demokracja ateńska, wojny perskie, wojna peloponeska, podboje Aleksandra Wielkiego, republika rzymska, wojny puniczne, triumwirat, Juliusz Cezar i wojna galijska, Farsalos i koniec rzymskiej wojny domowej, bitwa pod Akcjum, imperium i rządy Cezarów, początki

Zadbane zabytki

W 50. edycji konkursu „Zabytek Zadbane” nagrodzono i wyróżniono 22 zabytki z całej Polski. Do konkursu zgłoszono 67 obiektów, które oceniono w siedmiu kategoriach. To projekt Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Laureatami kategorii specjalnej właściwego użytkownika i stałej opieki nad zabytkiem zostały kościół św. Jana oraz Dom Urodzenia Fryderyka Chopina i Park w Żelazowej Woli.

W kategorii utrwalenia wartości zabytkowej obiektu laureatami zostały kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i zespół poklasztorny w Żaganiu oraz kościół parafialny Przemienienia Pańskiego w Iławie.

Nagrodę w kategorii rewaloryzacji przestrzeni kulturowej i krajobrazu otrzymały ogrody przypałacowe w kompleksie w Kamieńcu Żąbkowskim oraz zespół dworsko-parkowy w Mińskowicach.

W kategorii adaptacji obiektów zabytkowych nagrodzono Pawilon wystawowy Hala Betonowa – Betonhaus – w Poznaniu oraz Niemieckie Gimnazjum Reformowane, obecnie siedziba Sądu Apelacyjnego w Łodzi.

Laureatami w kategorii architektury i budownictwa drewnianego zostały kościoły filialny św. Sebastiana w Kosinie oraz parafialny Najświętszej Marii Panny Niepokalanie Poczętej w Oporowie.

Nagrodę w kategorii zabytków techniki otrzymały budynek dawnej parowozowni wachlarzowej w Muzeum Kolejnictwa w Jaworzynie Śląskiej oraz Stacja Kańczuga w Przeworsku. (PAP)

(PAP)

chrześcijaństwa, wędrówka ludów, upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie, monarchia Karola Wielkiego, system feudalny, wielka schizma, krucjaty, upadek Konstantynopola, odkrycie Nowego Świata i konkwista, renesans, reformacja, kontrreformacja, Wielka Armada, wojna trzydziestoletnia i pokój westfalski, absolutyzm, oświecenie, zamorskie kolonie Europy, Wielka Rewolucja Francuska i wolność równości braterstwo albo śmierć, wojny napoleońskie, restauracja burbonów i Kongres Wiedeński, rewolucja przemysłowa, Wiosna Ludów, wojna francusko-pruska, zjednoczenie Niemiec, rewolucja roku 1905, I wojna światowa, rewolucja rosyjska i powstanie komunistycznego imperium, wielki kryzys lat 30. XX wieku, faszyzm, nazizm, II wojna światowa, potem żelazna kurtyna i „zimna wojna”, państwo opiekuńcze, państwo dobrobytu, dekolonizacja, kryzys kubański, kryzys i upadek sowieckiego imperium, Unia Europejska... Wiem, przeskakuję niekiedy zbyt swobodnie dziesiątki lat, nie podaję wszystkich ważnych zdarzeń, procesów które zmieniały Zachód. Nie ułożyłem ich też do końca chronologicznie. Ale interesujące dla mnie w tej wyliczance jest pytanie – i co dalej?

V

No właśnie...

Giganci nauki. Maria Skłodowska-Curie (teleturniej)

Sobota 26 lipca, godz. 6.35

PIĄTEK 25 LIPCA

6.00 Panorama **6.35** Korona Gór Polski. Szczeliniec **7.00** Makłowicz w podróży. Podróż 48. Hiszpania **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Polskie szlaki północy (mag.) **11.30** Wszystko przed nami (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Kariera Nikodema Dyzmy (s.) **14.30** Polonia 24 Tygodnik **15.00** 45. KFPP Opole 2008 - recital Ryszarda Rynkowskiego **16.00** Szansa na sukces. Opole 2025 2. Zbigniew Holdys **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Górna półka smaku (mag.) **18.45** Panorama **19.10** Przystanek Ameryka **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** U Pana Boga w ogródku (s.) **21.15** Na sygnale (s.) **22.10** Zmiennicy (s.) **23.10** Panorama **23.45** Kasia Kowalska na dobry wieczór.

SOBOTA 26 LIPCA

6.00 Panorama **6.35** Giganci nauki. Maria Skłodowska-Curie (teleturniej) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Studio w kontakcie **12.15** Dziewczyna i chłopak **13.05** To jest grane - wakacyjnie **13.40** U Pana Boga w ogródku (s.) **14.30** Lato z Radiem i Telewizją Polską **15.25** Okrasa łamie przepisy. Kuchnia polska **16.00** Kulturni PL **17.00** Teleexpress **17.25** Kariera Nikodema Dyzmy (s.) **18.35** Z gwiazdą przez świat. Krzesimir Dębski **19.30** Program informacyjny **20.00** Lato z Radiem i Telewizją Polską. Giżycko **22.05** Ranczo 8 (s.) **23.50** Do śmiechu! (pr. rozr.).

NIEDZIELA 27 LIPCA

6.00 Panorama **6.35** Giganci historii (teleturniej) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Słowo daję! **11.25** Makłowicz w podróży. Podróż 48. Hiszpania **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Słowo na niedzielę. Brama każdej modlitwy **13.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium NMP Łaskawej Lwowskiej, konkatedry w Lubaczowie **14.15** Piłka nożna. Betclit I. Liga **17.00** Teleexpress **17.25** Kariera Nikodema Dyzmy (s.) **18.30** Szansa na sukces. Opole 2025 2. Marek Dutkiewicz **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Stulecie Winnych 4 **21.20** Żona dla Polaka (reality show) **22.15** Anatomia zła (thriller).

PONIEDZIAŁEK 28 LIPCA

6.00 Panorama **6.35** W to wierzę **7.00** Rosół polski (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Przystanek Ameryka **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Stulecie Winnych 4 (s.) **13.20** Kiedys to było... **13.55** Polacy światu. Hanna Hirsztfeldowa **14.05** Kulturni PL **15.00** Zakochaj się w Polsce. Nowa Sól (mag.) **15.30** Program informacyjny **16.00** Królowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Korona Gór

Polski. Szczeliniec **18.45** Panorama **19.00** Polacy światu. Halina Konopacka **19.10** Wynalazki na medal (mag.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Czas honoru. Szanowny pan Gestapo (s.) **21.15** Czas honoru. Za murem (s.) **22.10** 47. KFPP Opole 2010. Serialowy przebój lata **23.10** Panorama **23.40** Tour de Pologne - kroniki **23.45** Kasia Sobczyk - Nucę sobie...

WTOREK 29 LIPCA

6.00 Panorama **6.35** Pożyteczni. pl **7.00** Rączka gotuje **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Wynalazki na medal (mag.) **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Ranczo 8 (s.) **14.10** 47. KFPP Opole 2010. Serialowy przebój lata **15.10** Hity i historie gwiazd. Kora i Maanam **15.30** Program informacyjny **16.00** Królowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Rosół polski (mag.) **18.45** Panorama **19.10** Gwiazdy opolskich kabaretów. Janusz Gajos **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 26 (s.) **22.10** Lato z Radiem i Telewizją Polską **23.10** Panorama **23.40** Tour de Pologne - kroniki **23.45** Lato z Radiem i Telewizją Polską.

ŚRODA 30 LIPCA

6.00 Panorama **6.35** Ocalony świat. Szaraka szukaj w polu **7.00** Okrasa łamie przepisy. Kuchnia polska **7.30** Pytanie na śniadanie - podbuka **11.10** Gwiazdy opolskich kabaretów. Janusz Gajos **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Ojciec Mateusz 26 (s.) **14.05** Kratka **15.05** 61. KFPP w Opolu - SuperJedynki **15.30** Program informacyjny **16.00** Królowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Rączka gotuje **18.45** Panorama **19.10** Kierunek Zachód (mag.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** O mnie się nie martw 12 (s.) **22.15** Studio w kontakcie **23.10** Panorama **23.40** Tour de Pologne - kroniki **23.45** 62. KFPP w Opolu - KabareTYM.

CZWARTEK 31 LIPCA

6.00 Panorama **6.35** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **7.00** Z Andrusiem po Galicji. Przemyśl **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Kierunek Zachód (mag.) **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** O mnie się nie martw 12 (s.) **14.05** Studio w kontakcie **14.50** Nad Niemnem. Za wschodnią granicą **15.10** Laskowik & Malicki (pr. rozr.) **15.30** Program informacyjny **16.00** To jest grane - wakacyjnie (pr. muz.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Makłowicz w podróży. Podróż 48. Hiszpania **18.45** Panorama **19.10** Wilnoteka (mag.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Zatoka szpiegów (s.) **22.15** Polonia 24 Tygodnik **22.50** Kabaretowe Naj. Legenda Kabaretu - Jan Kobuszewski **23.10** Panorama **23.40** Tour de Pologne - kroniki **23.45** Kino objazdowe.

Zmiany w ukraińskim prawie: polskie szkoły zagrożone, mogą nie skompletować klas

Choć zainteresowanie nauką języka polskiego na Ukrainie nie słabnie, to sytuacja szkół z polskim językiem nauczania staje się coraz trudniejsza. Na problemy wskazują zarówno przedstawiciele polskiego rządu, jak i liderzy lokalnych środowisk polskich na Ukrainie.

Wojna, odpływ ludności i nowe przepisy zagrażają ciągłości kształcenia. W Sejmie RP zorganizowano dyskusję na temat sytuacji polskiego szkolnictwa w Ukrainie. Problemem zajęła się podkomisja ds. kształcenia Polaków mieszkających za granicą. Jak podkreśla Beata Pietrzyk, naczelnik Wydziału Oświaty Polskiej w Ministerstwie Edukacji Narodowej, nowe regulacje nakładają wymóg minimalnej liczby uczniów w najstarszych klasach licealnych. Tymczasem polskie szkoły we Lwowie, Gródzku Podolskim czy Mościskach nie są w stanie skompletować pełnych klas.

– Jeśli nie będzie klas licealnych, nie będzie też możliwości utrzymania pełnej szkoły średniej. Jeśli nie będzie pełnej szkoły średniej, to ograniczona zostanie możliwość przystąpienia do egzaminu maturalnego, w tym do egzaminu maturalnego z języka polskiego – tłumaczyła Beata Pietrzyk.

Jak dodała, w rozmowach z Ukraińcami polskie władze zabiegają o to, by szkoły obecnie istniejące mogły funkcjonować na dotychczasowych zasadach. Zmiany w ukraińskim prawie mogą też oznaczać likwidację działającego w Drohobyczu Ogólnoukraińskiego Centrum Naukacyjno-Metodycznego Centrum Nauczania Języka i Kultury Polskiej przy Zjednoczeniu Nauczycieli Polskich na Ukrainie.

● Mimo wojny, zainteresowanie nauką języka polskiego nie słabnie. Fot. Stowarzyszenie „VSpolnota Polska

O perspektywie lokalnej mówiła Wiktoria Laskowska, prezes Żytomierskiego Obwodu Związku Polaków na Ukrainie oraz prezes Kongresu Oświaty Polonijnej. – Mimo wojny, dalej działamy. W naszej szkole uczy się około 200 dzieci. Jest ogromne zainteresowanie lek-

cjami polskiego, rodzice chcą, by ich dzieci dostały się na studia do Polski – podkreślała. Jednak nawet po ukończeniu szkoły uczniowie borykają się z problemem uzyskiwania certyfikatów językowych – młodzież kończy szkołę w wieku 17 lat, a certyfikat B2 wymagany na studia w Polsce można zdobyć dopiero od 18. roku życia, co przy ograniczeniach wyjazdowych

„Kurier Wileński”/LITWA

Posiedzenie Polonijnej Rady Konsultacyjnej

17 lipca w Senacie odbyło się posiedzenie Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy marszałku Senatu RP XI kadencji poświęcone najważniejszym wyzwaniom i potrzebom Polonii i Polaków za granicą. Dyskusję zdominowały kwestie dotyczące kursu „Senat – Polonia 2025”. Otwierając spotkanie, marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska zapewniła, że Senat jest otwarty na wszelkie sugestie dotyczące jego współpracy z Polonią, tak aby była ona jak najlepsza, a działania skuteczne. W tym kontekście prosiła o uwagi i propozycje odnośnie tegorocznego konkursu „Senat

– Polonia 2025”. Członkom Rady podziękowała za zaangażowanie w wyborach prezydenckich, a Polonii za rekordowy w nich udział. – Wojna w Ukrainie zmienia sytuację w Europie i na świecie. Agresja Rosji na Ukrainę jest bardzo niebezpieczna dla Polski – ocenił przewodniczący Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą senator Bogdan Borusewicz. Podkreślił, że ta wojna priorytetyzuje wszystkie inne sprawy. – Potrzebny jest Wasz lobbying na rzecz Polski – zwrócił się do członków Rady.

Podczas posiedzenia przebieg i wyniki konkursu „Senat – Polonia 2025” omówił dyrektor Biura Polonijnego w Kancelarii Senatu Artur Ko-

senat RP

INFORMATOR

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.30. **POLSKIE AUDYCJE:** po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzynieć 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

PTTS „BŚ” – Zaprasza 30. 7. na spacer po Suchej Górnej, na który serdecznie zaprasza Wanda Wągłasz (tel. 604 949 481). Rozpocznijemy na stacji kolejowej w Suchej Górnej o godz. 9.00 (po przyjeździe pociągów z Cieszyna i Hawierzowa). Oprócz kilku ciekawych miejsc na trasie niespełna pięciokilometrowego spaceru, o których opowie przewodnik Bronisław Zyder, będzie możliwość podziwiania bliższej i dalszej okolicy z wieży górniczej „Franciszek”. Spacer zakończymy w Domu Robotniczym w Suchej Górnej.

OFERTY

KUPIE INSTRUMENTY muzyczne. Tel. 608 374 432. GŁ-261

KUPIE MONETY i banknoty, złoto i srebro w dowolnym stanie. Tel. 608 374 432. GŁ-261

MALOWANIE I CZYSZCZENIE DACHÓW, betonowej dachówki, płotów, elewacji i inne. Tel. 732 383 700. Balicki. GŁ-342

SPRZEDAM tegoroczne (z kwietnia) dorodne króliki. Tel. 558 713 059, 603 224 586, Cz. Cieszyn. GŁ-360

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, galeria w holu na parterze: wystawa pt. „Tadeusz Farny (1895-1915). Życie i śmierć bohatera”. Czynna w godzinach otwarcia budynku.

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: wystawy: „70 lat Polskiego Zespołu Śpiewaczego Hutnik”, „Noblistka Bertha von Suttner i jej polskie korzenie”, „Przodkowie Piastów cieszyńskich” i „Potomkowie Piastów cieszyńskich na polskim tronie”. Czynne od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00.

KARWINA-FRYSZTAT, Biblioteka Regionalna, Rynek Maryska: do 30. 7. wystawa pt. „Grafika” – Oliwia Wójcik, Robert Lipka, Wojciech Osuchowski (artyści z Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie). Czynna w godzinach otwarcia placówki.

MUZEUM TEŚIŃSKA, ul. Główna 115/15, Cz. Cieszyn: do 31. 8. wystawa pt. „Bronisław Liberda”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00, so i nie: w godz. 9.00-17.00.

▲ **MUZEUM TROJMEJSE, ul. Velebnovského 150, Jablón-**

WSPOMNIENIA

Nie umiera ten, kto żyje w pamięci i sercach bliskich.
Dnia 27 lipca minie już 16 lat od chwili, kiedy ucihło szlachetne serce naszej Kochanej Mamusi i Babci

śp. MARII BRUDNEJ
nauczycielki z Trzżyńca

Z miłością i szacunkiem wspominają córka i syn z rodzinami.

GŁ-370

...a w sercu pozostają tęsknota, smutek, żal...

Dnia 27 lipca minie 10. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. JANA BRZUSKI
z Nieborów

Z kolei 29 czerwca przypomniał sobie 76. rocznicę Jego urodzin.
Z miłością, wdzięcznością i szacunkiem wspominają żona i córki z rodzinami.

GŁ-362

ków: do 31. 8. wystawy pt. „Królstwo za zabawkę”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00. **TRZYNIEC, MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYNCA, Sala Wystaw, ul. Frýdecká 387:** do 10. 8. wystawa interaktywna pt. „Techniczny plac zabaw w drodze – czyli nauka fizyki poprzez grę I i II”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ do 31. 8. wystawa pt. „Zabawki retro”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. **▲ Galeria „Na schodach”:** do 5. 9. wystawa fotografii Roberta Vano pt. „Memories”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

COK „DOM NARODOWY”, Miejska Galeria Sztuki Współczesnej, Rynek 12, Cieszyn: do 30. 7. wystawa pt. „Ekopłakat – Nadprodukcja i marnotrawstwo”. Czynna: po-pt: w godz. 10.00-16.00. **KSIAŻNICA CIESZYŃSKA, Mennicza 46, Cieszyn:** do 31. 10. wystawa pt. „Królewski szczer Piastowy – 1000-lecie koronacji

Bolesława Chrobrego”. Czynna: wt-pt: w godz. 10.00-18.00; so: w godz. 8.00-15.00. **MUZEUM DRUKARSTWA, Galeria „Przystanek Grafika”, ul. Głęboka 50, Cieszyn:** do 7. 9. wystawa Pavla Hlavatego pt. „Grafika snów i rzeczywistości”. Ekspozycja czynna w godzinach otwarcia muzeum.

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Galeria Wystaw Czasowych, ul. T. Regeera 6, Cieszyn: do 10. 10. wystawa pt. „Jak obumarle drzewo. Pamiętki po Piastach cieszyńskich w 400-lecie wygaśnięcia książęcej linii”. Czynna: wt, czw, nie: w godz. 10.00-15.00, śr: w godz. 12.00-17.00; pt i so: w godz. 10.00-16.00.

▲ ekspozycja stała pt. „Sztuka gotyku i renesansu”. Wejście z przewodnikiem: wt, cz i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00.

▲ ekspozycja stała pt. „Na skrzyżowaniu dziejów i kultur”. Wejście z przewodnikiem: wt, cz i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00. **WIEŻA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn:** czynne codziennie w godz. 9.00-19.00.

Kto w sercu żyje, nigdy nie umiera.

Dnia 25 lipca 2025 obchodziłaby 100. urodziny nasza Kochana

śp. ANNA FABERA

z Orłowej-Lutyni, rodaczka z Suchej Górnej
zaś w dniu 2 grudnia 2025 minie 5. rocznica Jej śmierci.
Z miłością wspominają najbliżsi.

RK-045

Dnia 27 lipca obchodziłby 100 lat

śp. GUSTAW STEBEL

z Lesznej

Z miłością i pamięcią wspominają córki z rodzinami.

GŁ-361

NEKROLOGI

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy, że dnia 19 lipca 2025 roku zmarła w wieku 94 lat nasza Ukochana Mama, Babcia, Prababcia i Siostra

ZUZANNA PYSZKOWA

Uroczystości pogrzebowe odbędą się w piątek 25 lipca 2025 roku o godzinie 15.00 w kościele ewangelickim w Nawsiu.
Z żalem żegnają syn i córka z rodzinami.

GŁ-367

Znajdź nas na YouTube

Dachy – remonty, dachy płaskie, kominy
Tel. +48 601 532 642

GŁ-276

GŁ-398

GŁ-344

PROGRAM TV

PIĄTEK 25 LIPCA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Już nie pytam dlaczego **8.00** U Pana Boga w ogródku (s.) **8.50** Ranczo 3 (s.) **9.50** Komisarz Alex 2 (s.)

10.45 Ojciec Mateusz 25 (s.)

Do Sandomierza przyjeżdża ekipa filmowa, aby kręcić stylowy kryminał „Ostatnia akcja Szpicbródki”, a obserwowanie aktorów o zagraniu budzi w Natalii marzenie o zagraniu w prawdziwym filmie. Wkrótce prace filmowców zakłóca tajemnicze zniknięcie kluczowego dla scen napadów kaskadera. I co ciekawe, wraz z nim ginie używana na planie replika pistoletu Browninga...

11.35 Okrasa lamie przepisy **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedyńce. Dzikie wybrzeża **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacjaowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Komisarz Alex 22 (s.) **21.25** Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz (komedia polska) **23.15** Erynie (s.).

TVP 2

5.30 M jak miłość (s.) **6.20** Anna Dymna - spotkajmy się. Violetta Zajk (talk-show) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Operacja zdrowie. Holistyczne podejście do zdrowia (mag.) **11.50** Karino (s.) **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.00** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Postaw na milion (teleturniej) **21.05** Lato z Radiem i Telewizją Polską **22.05** To jest grane - wakacyjny **22.45** Kino relaks. Rodziny się nie wybiera (komedia).

TVN

6.10 Uwaga! **6.25** Ukryta prawda **7.20** Kuchenne rewolucje. Spaghetteria **9.25** Wycieczkowiec (s.) **10.25** Zagadki losu 2 (s.) **11.30** Kuchenne rewolucje **12.35** Szpital (s.) **13.40** Ukryta prawda **16.55** Kuchenne rewolucje. Bielsko-Biała **18.00** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.50** Uwaga! **20.00** Godzilla kontra Kong (film SF) **22.35** Matrix Zmartwychwstania (film SF).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.40** Graffiti **8.00** Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** 48h. Zaginieni (s.) **10.30** Trudne sprawy **11.30** Gliniarze **14.40** 48h. Zaginieni. Hans (s.) **15.50** Wydarzenia **16.25** Interwencja (mag.) **16.40** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Piraci z Karaibów. Kłątwa Czarnej Perły (film USA) **23.05** Faceci w czerni 2 (komedia SF).

SOBOTA 26 LIPCA

TVP 1

6.20 Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.20** Pełnosprawni **8.50** Ranczo 4 (s.) **9.55** Komisarz Alex 2 (s.) **10.55** Ojciec Mateusz 25 (s.) **12.10** Dobrze strony. Bovska i Michał Sikorski **12.25** Gwiazdy w południe. Sissi - losy cesarzowej **14.25** Okrasa lamie przepisy. Smak czarnej porzeczki **15.00** Pan Mama. Chomikowanie (s.) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.35** Ojciec Mateusz 31 (s.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Profilerka (s.) **21.20** Hit na sobotę. Sicario (dramat) **23.30** Replikant (thriller SF).

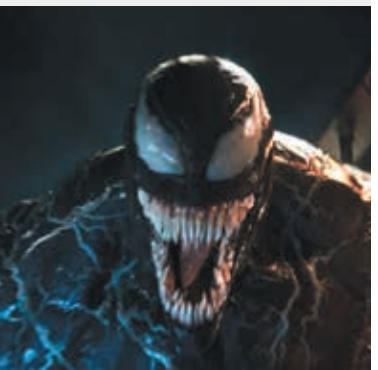
TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.30** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Górna półka smaku (mag.) **12.10** Nasz dom w górach. Marzenia (s.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej) **15.10** Szansa na sukces. Opole 2025 2. Marek Dutkiewicz **16.10** Na dobre i na złe (s.) **17.10** Postaw na milion (teleturniej) **18.05** Zmiennicy (s.) **19.15** Słowo na niedzielę. Brama każdej modlitwy **19.25** Informacje kulturalne **20.00** Lato z Radiem i Telewizją Polską. Giżycko **22.10** Nigdy nie mów nigdy (komedia).

TVN

5.50 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Glewo **7.45** Dzień dobry wakacje **11.30** Na Wspólnej (s.) **13.25** Szpital św. Anny (s.) **15.30** Anatomia piękna **16.35** Godzilla kontra Kong (film SF) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Wielki Mike (film USA) **22.25** Magnezja (dramat). **POLSAT** **6.00** Nowy dzień z Polsat News **9.05** Jak ukrąść Księżyc **11.05** Powrót do przyszłości 2 (komedia SF) **13.30** Gliniarze (s.) **16.40** Disco Star **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.00** 30. Jubileuszowy Festiwal Kabaretu Koszalin 2025

23.00 Megahit. Venom 2. Carnage (film SF)

Amerykański film akcji na podstawie serii komiksów o postaci Venom wydawnictwa Marvel Comics. Za reżyserię odpowiadał Andy Serkis na podstawie scenariusza Kelly Marcel. Tytułową rolę zagrał Tom Hardy, a obok niego w głównych rolach wystąpili: Michelle Williams, Naomie Harris, Reid Scott, Stephen Graham i Woody Harrelson.

Jest to kontynuacja filmu „Venom” z 2018 roku oraz druga produkcja należąca do franczyzy Sony's Marvel Universe. Trzeci film, „Venom 3: Ostatni taniec”, zapowiedziany został na 2024 rok. Światowa premiera „Venom 2: Carnage” miała miejsce 14 września 2021 roku w Londynie. W Polsce zadebiutował 15 października tego samego roku.

TVC 1

6.00 Pieczenie na niedzielę **6.35** Kolczyki **7.05** O odważnym rycerzu Janie (bajka) **7.25** Bajka z pielgrzymki **8.05** Słowacko się nie sędzi (s.) **9.35** Uśmiechy Josefa Šebánka **10.15** Ojciec Brown (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Kapelusze, sakiewka i miłość (bajka) **13.50** Królowa błędnych ogników (bajka) **14.40** O cudownej Laskonce (bajka) **15.15** Zły dom (film) **16.20** Hercule Poirot (s.) **18.05** Pod jednym dachem (s.) **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Cuda natury **21.05** Wszystko-party **22.00** Wieczorynka obchodu urodziny **23.20** Komisarz Florence (s.) **0.50** Angielka (s.).

TVC 2

6.00 Genialne rośliny **6.50** Niesamowite zjawiska natury **7.45** Roman-tyczne zamki, Ren i Loreal **8.00** Na rowerze po Czechach **8.10** Znane i nieznane historie czeskich zamków **8.40** Chiny na języku **9.30** Mega-mosty: przeszła nad przepaścią **10.25** Lotnicze katastrofy **11.10** Największe apokalipsy w historii **12.00** Czerwone i czarne (film) **13.45** Tennis: Prague Open 2025 (transmisja) **16.00** Europa z lotu ptaka **16.45** Irlandia, szmaragdowa wyspa **17.30** Cudowna planeta **18.25** Planeta Ziemia - żywy organizm **19.20** Sędzi z 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Dzwonnik z Notre Dame (film) **21.45** Millennium: Zamek z piasku, który runął (film) **0.05** Kij (film).

NOVA

6.25 Karate owca (s. anim.) **6.45** Zig i Sharko (s. anim.) **7.15** Pojedynek na talerzu **8.10** Weekend **9.20** Pościąg: wydanie specjalne **10.40** Co za życie (film) **12.55** Akademia policyjna IV: Patrol obywatelski (film) **14.45** Wakacje Jasia Fasoli (film) **16.30** Żona na niby (film) **18.55** Knaipa (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Mumia (film) **22.45** Godzilla (film) **1.20** Akademia policyjna IV: Patrol obywatelski (film).

PRIMA

6.25 M.A.S.H. (s.) **8.55** Autosalon.tv **10.05** Einstein - sprawy nieznośnego geniusza (s.) **12.35** Kochamy Czechy **14.25** Skarb bizantyjskiego kupca (film) **16.30** Dziewczyzna czy chłopak (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Gliniarz (s.) **22.40** Zastępca (film)

0.25 Tropem mordercy (film)

Dan Lawson, detektyw z Chicago, poluje na seryjnego mordercę, który dokonuje przerażających zbrodni. Teraz ma okazję rozwiązać zagadkę sprzed pięciu lat. Gdy w Szkocji pojawia się sadyistyczny morderca, przerażone lokalne władze sięgają po pomoc doświadczonego detektywa z Chicago. Mężczyzna parę lat wcześniej prowadził dochodzenie w sprawie serii zabójstw o podobnym, przerażającym schemacie. Tym razem musi połączyć siły z miejscowym detektywem, by schwycić mordercę zanim ten znajdzie kolejną ofiarę.

NIEDZIELA 27 LIPCA

TVP 1

6.20 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę. Brama każdej modlitwy **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **8.00** Tydzień **8.35** Wojna domowa. Monolog zewnętrzny **11.00** Przysłań (s.) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Pielgrzymi Nadziei. Ks. Radek Rakowski **13.05** Natura w Jedyńce. Dziką Praga **14.10** Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz (komedia) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.35** Komisarz Alex 22 (s.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Matylda (s.) **21.20** Rolnik szuka żony II **22.25** Zakochana Jedyńka. Diana (film biograficzny).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Rosół polski (mag.)

11.50 Lato z Radiem i Telewizją Polską. Giżycko

Wakacyjna trasa koncertowa Lato z Radiem i Telewizją Polską powraca! Od 5 lipca, przez dziewięć kolejnych sobót, TVP 2 zaprasza na wyjątkowe koncerty plenerowe w całej Polsce. Na scenie pojawią się największe gwiazdy, na widowni – gorąca publiczność, a przed telewizorami – miliony widzów. Zapowiada się muzyczne wydarzenie lata.

14.00 Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej) **15.10** Szansa na sukces. Opole 2025. Włodzimierz Korcz **16.10** Cudowne lata (s.) **17.15** Tak to leciało! (teleturniej) **18.05** Ojciec Brown (s.) **19.20** Rodzinka.p! (s.) **20.00** Podwójna tożsamość (dramat sensacyjny). **21.45** Sześć roku (komedia hiszpańska).

TVN

6.15 Kuchenne rewolucje. Prudnik **7.10** „Vinci 2” - kulisy produkcji **7.15** Magda gotuje internet (mag.) **7.45** Dzień dobry wakacje **11.30** Co za tydzień **12.10** Totalne remonty Szlagowskiej **7** **13.15** Kuchenne rewolucje. Podkova Leśna **14.20** Mój przyjaciel delfin 2. Ocaliły Mandy (film USA) **16.30** Batman i Robin (film przygodowy) **19.00** Fakty **19.45** Król Artur. Legenda miecza (film przygodowy) **22.25** Dziewiąty legion (dramat).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.50** Rio 2 **11.00** Minionki rozbabiają (film anim.) **USA** **13.05** Superhit. Uncharted (film przygodowy) **15.45** Piraci z Karaibów. Kłątwa Czarnej Perły (film USA) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** West Side Story (musical USA) **23.25** Nadchodzi Polly (komedia USA).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Ciotunia (film) **7.00** Losy gwiazd... Karel Hoger **8.00** Zły dom (film) **9.05** Pieczenie na niedzielę **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **11.05** Velké sedlo (s.) **11.55** Pr. rozrywkowy **13.00** Wiadomości **13.05** Diable, tu straszyl! (bajka)

13.45 O czarodziejce Klotýnce (bajka)

Klotýnka to młoda, szalona, nieposłuszna, dociekliwa i ciekawa świata córka magika, która postanawia pomóc swojemu ukochanemu – zagubionemu, ale życzliwemu wynalazcy Leopoldowi. Tak życzliwemu, że jego chciwa ciotka, kapeluszniczka Hermina, niemal pozbawia go spadku po ojcu. Tylko dzięki Klotýnce jej plany się nie udają... Pełna pięknych pieśni baśń została nakręcona w 1988 roku przez reżysera V. Karlika na podstawie scenariusza M. Kristenowej...

14.40 Diamentowy deszcz (bajka) **15.35** Dwa z torby policjanta (film) **16.20** Dobra Woda (s.) **17.45** Szpital na peryferiach (s.) **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** U mě dobrý (film) **21.55** Výborná SHOW **22.40** Najlepsze gafy **0.00** Sprawy detektyw Murdocha (s.).

TVC 2

6.00 Królowa i jej kraj **6.55** Zwodnicze operacje II wojny światowej **7.45** Niezamowita Korea **8.35** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.50** Poszukiwania utraconego czasu **9.10** Zapomniane historie II wojny światowej **10.05** Maksymilian Meksykański: Marzenie o władzy **11.00** Upadek Habsburgów **11.55** Tajemnica Joanny D'Arc **12.50** Życie wojownika **13.45** Starożytnie rzesze **14.35** Królestwo natury **15.00** Dziką naturą Gibraltaru **15.55** Z kucharzem dookoła świata **16.50** Europa z lotu ptaka **17.40** Piłka nożna: EURO kobiet 2025, Szwajcaria (transmisja) **21.25** Tragedia Neptuna (film) **23.10** Wiadomości w czeskim j. migowym **23.20** Air Dorce One: tajemnicze przemyślenia samolotu **0.05** Ciekawa kamera.

NOVA

6.25 Karate owca (s. anim.) **6.50** Zig i Sharko (s. anim.) **7.15** Policja Modrava (s.) **8.35** Życie na zamku (s.) **9.30** My, właściele domków letniskowych **10.25** Twój cudowny ogród **11.00** Pojedynek na talerzu **11.55** Daleko jeszcze? (film) **13.55** Taka zwykła rodzinka (film) **16.05** Kameňák II (film) **18.05** Pościąg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja Modrava (s.) **21.40** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.55** Ocean's Eleven (film) **1.15** Ekstremalne zmiany - Słowacja.

PRIMA

6.15 M.A.S.H. (s.) **8.45** Prima Czechy **9.20** Prima świat **9.55** Gliniarz (s.) **12.20** Poradnik domowy **13.15** Poradnik Pepy Libickiego **14.10** Ogrodnik w zasięgu ręki **14.55** Poradnik Ládi Hruší **15.30** Jak zbudować marzenie - wydanie specjalne **16.35** Mąż do wynajęcia (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Mąż do wynajęcia II (film) **22.25** Odnalazł zbrodnię z wrzosówisk (s.).

PONIEDZIAŁEK 28 LIPCA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** U Pana Boga w ogródku (s.) **8.50** Ranczo 4 (s.) **9.50** Komisarz Alex 2 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 25 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.50** Natura w Jedyńce. Dziką Praga **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacjaowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Nieznajoma (s.) **21.20** W imię prawdy (dramat USA) **23.05** Świat bez fikcji. Jim Carrey.

TVP 2

6.25 Dobre historie. Akademia walki z rakiem **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Tour de Pologne - kroniki

11.15 Okrasa lamie przepisy. Smak lawendy

W kolejnym odcinku Karol Okrasa zaprasza widzów na gotowanie z aromatem lawendy. Jej plantację znajdziemy przede wszystkim na południu Francji, choć coraz częściej uprawiana jest w Polsce, zarówno w ogrodach, jak i w balkonowych doniczkach. Jej pięknie fioletowe kwiaty kojarzą się nam z charakterystycznym, bardzo mocnym perfumowanym zapachem. Karol pokazuje, że kwiaty lawendy to nie tylko surowiec do produkcji olejków perfumeryjnych czy zielarskich naparów. Lawendę można też stosować w kuchni...

11.50 Szaleństwo Majki Skowron **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Postaw na milion (teleturniej) **21.05** Stawka większa niż życie. Hasło **22.20** Karol, władca Hiszpanii (s.).

TVN

6.05 Uwaga! **6.20** Ukryta prawda **7.15** Kuchenne rewolucje. Bielsko-Biała **9.20** The Floor (teleturniej) **10.25** Zagadki losu 2 (s.) **11.30** Kuchenne rewolucje **12.35** Szpital (s.) **13.40** Ukryta prawda **16.55** Kuchenne rewolucje **18.00** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.10** Doradca smaku. Tiramisu z solonymi pastkami **20.15** Na Wspólnej (s.) **21.35** Przemysł (dramat sensacyjny) **23.50** CSI. Kryminalne zagadki Las Vegas 12 (s.).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.40** Graffiti **8.00** Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** 48h. Zaginieni (s.) **10.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.40** 48h. Zaginieni (s.) **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.35** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.00** Megahit. Lucy (film sensacyjny) **21.55** XXX (film USA).

PROGRAM TV

CO W KINACH

CZ. CIESZYN – Central: Smerfy w filmie (25, godz. 16.30); Doktor na tripu (25, godz. 18.30); Fantastyczna 4: Pierwsze kroki (26, godz. 15.00); Perla (26, godz. 17.30); Miłość (26, godz. 20.00); Kouzlo derby (27, godz. 15.30); Superman (27, godz. 17.30); Jurassic World: Odrodzenie (27, godz. 20.00).

CZ. CIESZYN-Kino Letnie: Jak se nám to mohlo stát?! (25, godz. 21.30).

HAWIERZÓW-Kino Letnie: Letni szkoła 2001 (25, godz. 21.30); Kapitan Ameryka: Nowy świat (26, godz. 21.30).

HAWIERZÓW – Centrum: Roger Waters This Is Not A Drill: Live From Prague (27, godz. 15.00); **Mission: Impossible – The Final Reckoning** (27, godz. 18.00); Fantastyczna 4: Pierwsze kroki (28, godz. 17.00); Jak se nám to mohlo stát?! (28, godz. 19.30).

KARWINA – Centrum: Smerfy w filmie (25, godz. 16.00; 27, godz. 17.30); Fantastyczna 4: Pierwsze kroki (25, godz. 18.00; 26, godz. 17.30); Sbormistr (26, godz. 20.00); Jurassic World: Odrodzenie (27, godz. 19.30); F1 (28, godz. 18.00).

CO W STREAM-IE

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

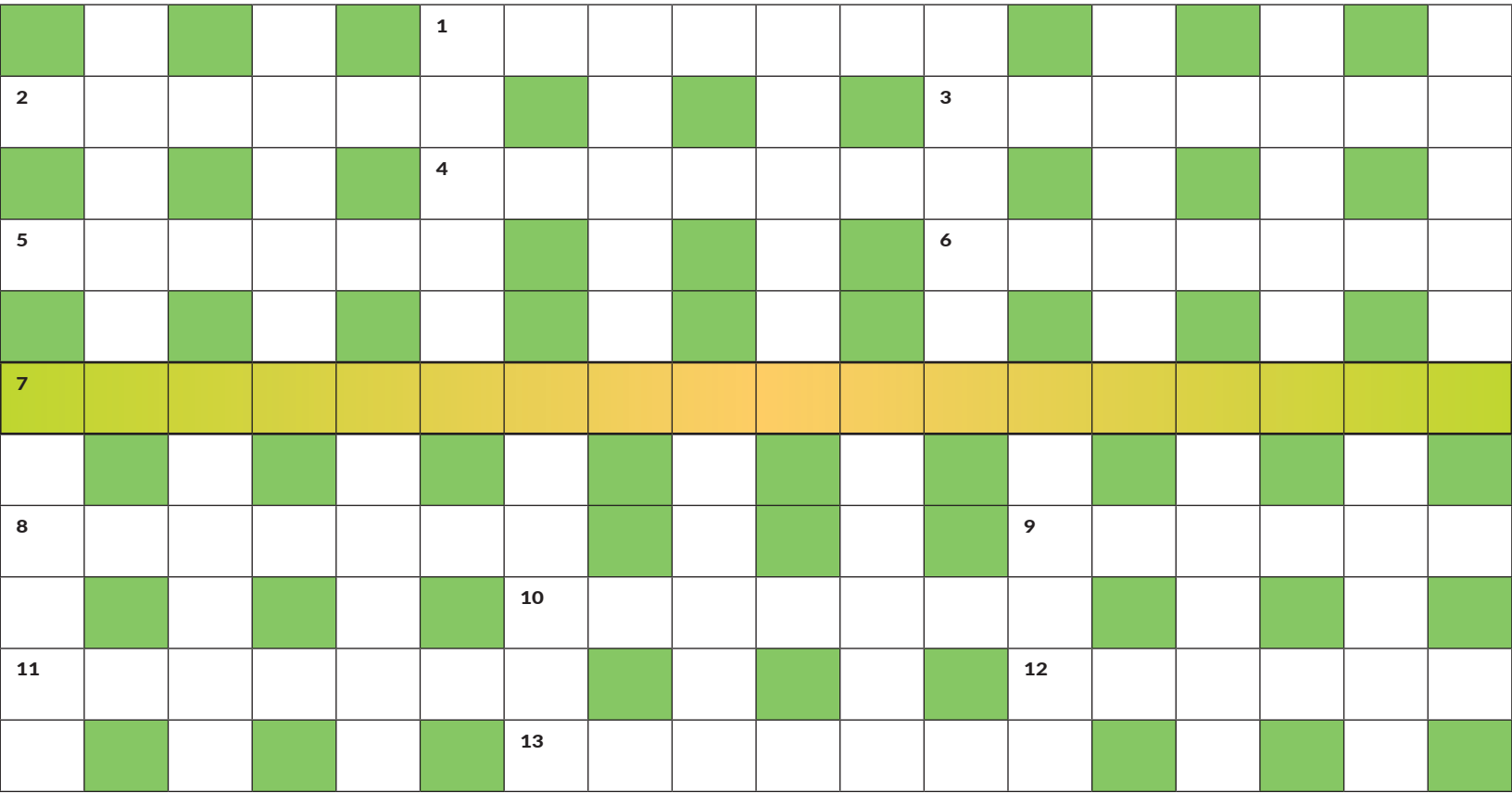

• Wracamy do fotografii opublikowanej 20 czerwca. Chodzi o widok z wieży kościoła w Bystrzycy. Archiwalne zdjęcie (u góry) jest autorstwa Karola Kalety, a nowsze ujęcie (obok), z 1998 roku, wykonał Zbigniew Olszar.

...tak jest

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w środę 6 sierpnia 2025 r. Nagrodę z 11 lipca otrzymuje **Wanda Kluz z Jabłonkowa**. Autorem dzisiejszej łamigłówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 11 lipca: JUŻ MISTRZEM W CYNIZMIE

Rozwiązaniem jest dokończenie fraszki, której autorem jest Jan Izidor Sztudynger (ur. 28 kwietnia 1904 w Krakowie, zm. 12 września 1970 tamże) – polski poeta, fraszkopisarz, satyryk, teoretyk lalkarstwa i tłumacz: „Kamień, co spada z serca,...”.

POZIOMO:

- człowiek, zwierzę lub roślina z brakiem lub niedoborem barwnika
- amerykański czołg współczesny trzeciej generacji, nazwany imieniem generała Creightona... – dowódca 37. Batalionu Pancernego Armii Stanów Zjednoczonych
- miejsce, pomieszczenie na uboczu, cichy zaułek
- kolarskie koszulki lub stroje gimnastyczne
- uniform wojskowy, strażacki
- urządzenie uruchamiane mechanicznie

7. ROZWIĄZANIE DODATKOWE

- instytucja lub firma, która wprowadza do obiegu pieniądze, papiery wartościowe lub znaczki
- drugi co do wielkości stan w USA z Dallas i Austin
- Józef..., właściwie J. Ciger, 1896-1960, pisarz słowacki
- drąg stalowy mocowany do platformy kolejowej, zabezpieczający ładunek
- Lucjusz Anneusz... (Młodszy) – retor, pisarz, poeta, filozof rzymski, zwany „Filozofem”, wychowawca Nerona

13. miasto w Grecji, w regionie Macedonia Środkowa, w jednostce regionalnej Saloniki.

PIONOWO:

ABRUPI, AKASHI, ASTRID, BAHDAJ, BLYTHE, CHATKA, EAKINS, ELEGIA, EPILOG, GOŁOTA, METYSI, NATHAN, NDONGO, NIECKA, OKTAWA, STEYER, SZYMUŚ, UNESCO.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
EMITENT, HRONSKY, NEAPOLI

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO KULTURY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi PNS, a.s. Paceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS